

O. Marzaroli Črna hiša, 1973

CONOR MCPHERSON

Jez

Naslov izvirnika: The Weir

Prevedla: **Tina Mahkota**

*Za Michaela, Clare, Karen in Margaret.
In za Rionach.*

Ireland Literature Exchange
Idirmhalartán Litríocht Éireann

Izdajateljica SNG Drama Ljubljana se za finančno pomoč pri prevodu
zahvaljuje prevajalskemu skladu ILE (Ireland Literature Exchange),
Dublin, Irska.

© Conor McPherson, 1999

Prevod po izdaji: Theatre Communications Group, New York, 1999.

Uprizoritvene pravice za slovenski prevod:

SNG Drama Ljubljana, do leta 2005.

O s e b e

Jack, malo čez petdeset

Brendan, malo čez trideset

Jim, malo čez štirideset

Finbar, blizu petdeset

Valerie, malo čez trideset

K r a j

Dogaja se na irskem podežlju, na severozahodu okrožja Leitrim ali v Sligu. Sedanost. Majhen podeželski pub.

Avtorjeva opomba

Jez je ansambelska igra, v kateri igralci govorijo drug z drugim. Polna je zgodb o duhovih. Zanj so me najbrž navdihnili obiski pri starem očetu v Leitrimu. Živel je sam v majhni hiši na koncu stranske ceste ob reki Shannon. Spomnim se, da mi je enkrat rekel, kako pomembno je, da ima prižgan radio, ker mu daje občutek, da ima družbo. Rada sva malo popila in sedela ob kaminu. In on mi je pripovedoval zgodbe. In ko pozneje ležiš v postelji na irskem podežlju in je okoli tebe tema kot v rogu in je vse tako tiho, si prav lahko predstavljaš, kako je, kadar podivja domišljija. Pri njem sem se vedno počutil nekako drugače. Še vedno ga vidim, kako stoji na peronu. Vedno mi je mahal dolgo, predolgo. Predolgo za človeka, ki je vesel, da bo spet sam.

Conor McPherson, januar 1997

Na levi strani odra je šank s tremi pipami za točeno pivo. Steklenice z žganimi pijačami ne visijo nad njim, temveč stojijo kar na šanku. Ob njem so trije barski stolčki.

Na desni strani odra je vdolbina za kamin, v kateri stoji trajno žareča peč. Ob njej je nizka mizica, okoli katere so nizki stolčki brez naslanjala. Pred kaminom stoji udoben star fotelj. Spredaj je še ena nizka miza, okoli nje stolček ali dva.

Na steni zadaj visi nekaj starih črnobelih fotografij: na eni so razvaline samostana, na drugi je pravkar sezidani jez, okoli katerega ponosno pozira več ljudi, na tretji je mesto v ozkem zalivu, vse okrog pa hribi.

Na polici visoko v kotu je star televizor. Na polici za šankom je majhen radio.

Vrata na desni strani so glavni vhod v točilnico. Vrata zadaj pa vodijo na stranišče in na dvorišče.

Točilnica je v prtiličju stanovanjske hiše, ki je glavno poslojše kmetije.

Odprejo se vrata na desni. Vstopi Jack. Na sebi ima obleko, ki mu je nekoliko prevelika, in belo srajco z odpetim ovrtnikom. Čez obleko nosi umazano vetrovko. Sleče jo in obesi. Visoke čevlje si močno briše v predpražnik ob notranji strani vrat. Stopi za šank. Vzame kozarec, ga nagne pod pipo in čaka, da bo prišel guinness. Nič se ne zgodi. Še nekajkrat zaman poskusi, nato pogleda pod šank. Obrne se, vzame s police steklenico guinnessa in jo nerodno odpre. Natoči si in čaka, da se bo pivo usedlo. Obrne se k blagajni, ki jo odpre z vajeno kretnjo, četudi je pri tem nekoliko negotov. V roke vzame cenik, ki leži zraven blagajne, si natakne očala in ga začne brati. Potem da v blagajno denar in si iz nje odšteje razliko.

Ravno ko zapre blagajno, se odprejo vrata zadaj. Vstopi Brendan. Oblečen je v pullover in hlače iz debelega rebrastega žameta, obut je v mokasine. V roki ima vedro z briketi šote. Stopi k peči, za Jacka se ne zmeni prav dosti, le za njegov glas.

BRENDAN : Jack.

JACK : Brendan. Dvigne kozarec. Kaj pa je narobe z guinnessom?

BRENDAN : Nalaga šoto v peč. Nimam pojma. Ni zadosti pritisčka ali nekaj takega. Sod je čisto nov.

JACK : A svetlo pa teče?

BRENDAN : Mhm.

JACK : A ju ne bi potem rajši zamenjala, da bojo ljudje dobili guinness, kot se spodobi.

BRENDAN : Kaj pa tisti, ki pijejo svetlega?

JACK : *posmehljivo*. "Tisti, ki pijejo svetlega?"

BRENDAN : Jutri dopoldne pridejo popraviti. Pa ga daj iz steklenice.

JACK : Saj ga. *Premolk*. Samo, da ne boš mislil, da mi je to všeč. Tudi malo mi ni.

Ampak, kaj pa čem?

Zasmejeta se.

BRENDAN : Ne zajebavaj.

JACK : *naredi požirek*. Če ni drugega.

Pravijo, da pomaga proti glistam.

BRENDAN : No, saj potem ti bo pa še prav prišlo. *Zasmejeta se. Premolk. Vstane in si obriše roke.* Kako piha, kaj?

JACK : Ja, dobro brije.

BRENDAN : Se je moralo pa naravnost vate zaganjati, ko si šel sem?

Jack stopi izza šanka.

JACK : Ja. Dokler nisem zavil okoli Knocka. Od tam naprej sem bil malo v zavetju.

Brendan stopi za šank. Začne pospravljati, s krpo briše kozarec.

BRENDAN : Kakšen čuden veter. Od severa.

JACK : Mhm, ampak toplo je pa kar.

BRENDAN : To pa. Prav tako nekam milo. *Premolk*. Prav milo je.

JACK : Si bil danes kaj v Carricku?

BRENDAN : Ne, nisem. Sestri sem imel tukaj, da sta mi srale na glavo. Malo sta me prišle prekontrolirati.

JACK : Misliš, svoje naložbe?

BRENDAN : To, ja. Saj itak nimata pojma, pol kurca se jima ne sanja, kaj naj sploh gledata, razumeš? Samo malo ju pa vseeno firbec..., saj veš, kaj mislim?

JACK : Samo toliko, da bi te malo privile.

BRENDAN : Točno to. *Premolk*. Da bi prodal zgornjo parcelo.

JACK : Saj res nimaš kaj dosti od nje.

BRENDAN : Nimam, ne. To je že res. Se mi ne ljubi toliko matirati, da bi imel živino gor. Vem pa, da sta onidve vrgle oko nanjo. Samo eno vidita v njej: nove avtomobile za svoja dedca, kaj pa drugega.

JACK : Mhm. Ti jima pa nalašč nagajaš, kaj? Toliko da sta potem fino slabe volje?

BRENDAN: Ne, kje pa. Samo... Tisto je krasna parcela tam gor. Saj ne vem, še sam ne vem. Samo...

Kratek premolk.

JACK: Sta bile cel dan tukaj?

BRENDAN: Ne, okrog dveh sta prišle. Najprej sta šle nekaj pojest v Krono. Toliko, da sta se zmenile, kaj bosta govorile. Šle sta pa že okrog pol petih.

JACK: Prav nič nista navezane na ta kraj, a ne?

BRENDAN: Tudi malo ne. Na hitro prideta malo pogledat, tako da rečeta 'o krasno...', saj veš, kaj mislim? *Oba se malo se zasmejeta.* Da počiš od smeha.

JACK: Mhm.

BRENDAN: Si bil ti v Carricku?

JACK: Sem, ja. Okoli enajstih sem priletel. Toliko, da sem oddal stavo. Jimmy je bil tudi dol. Tako da sva šla potem na hitro nekaj popit v Hram.

BRENDAN: Kako pa je kaj Jimmy? Pa mama?

JACK: O. Jimmy. Saj se bo pozneje oglasil. Krasno mi je svetoval, kako naj stavim. Enajst proti štiri sva dobila.

BRENDAN: Si končno le začel poslušat pametnejše?

JACK: Daj, ne me zdaj jebat. Samo to vem, da take kurčeve smole pa še nisem imel. Si ne moreš predstavljati. Tako sem bil obupan, da bi bil pripravljen poslušati kogarkoli.

BRENDAN: Ne zajebavaj.

JACK: Ne, res. Ti povem. Ni kaj, tako je bilo. In Jimmy, vsa čast mu, kar je res, je pa res. Točno je vedel, na katerega konja je treba staviti. Kako se to prileže. Ko se te smola enkrat neha držati.

BRENDAN: Izrabljaš ga.

JACK se zasmeji: Če ne bo hujšega.

BRENDAN: Nikoli ne veš.

JACK: Ja, pa še nekaj mi je povedal. Saj mogoče si ti že slišal? V zvezi s hišo Maure Nealonove.

BRENDAN: Ne.

JACK: No, meni je Jim povedal, da je v Sparu srečal Finbarja Macka, ki je zdaj končno prodal ali... oddal tisto hišo. Koliko let je že, kar je takole čisto prazna?

BRENDAN: Uf, kakšne štiri, če ne celo pet. Najmanj.

JACK: No, Jim je rekel, da bo ta mesec pet let. Pa da se bo Finbar zdaj zdaj kar razpočil, važič, saj ga poznaš. Kar smejalo se mu je, ko mu je pravil o ženski, ki se je vselila v hišo. Ena krasna ženska, mu je rekel. Samska. Dol iz Dublina, pa to. Finbar pa... toliko, da ne misli pustiti žene, da bi malo poskusil pri ta novi. Malo se hecam, saj veš? Res pa je, da jo misli danes zvečer sem pripeljati. Tukaj je zanjo najbližje. Najbližje do... Maurine hiše. Na pijačo da jo bo pripeljal. Tako, da jo bo lahko predstavil domorodcem.

BRENDAN: Ta prasec hudičev. Tega pa res ne maram, da bi ji on tukaj pri meni kaj na dušo pihal. Poročen dedec kot on.

JACK: Kaj bo on? Saj si nič ne upa. Koliko daleč pa misliš, da bi se on spustil? Samo gobec ga je, rit in sapa, nič drugega. Fino se mu zdi, tako malo. Da jo bo pripeljal sem. Saj veš, kaj mislim? ON bo prišel z njo. Prav on, pa noben drug. In bo on tisti, ki je 'z njo'..., kakorkoli se že to vzame..., pizda mu... ON jo bo pripeljal sem, ja. Mi pa tukaj..., jaz pa ti pa Jimmy, kozli stari samski, vsi trije. ON pa, ki je poročen, pa... Toliko, da se bo lahko šel tiste svoje..., saj veš kaj..., 'Poglejte se, kaj za en kurc je narobe z vami, samski, vsi trije, pa si vsi skupaj ne morete ene same babe pripeljati sem gor, zdaj pa mene pogledjte, mene, ki sem oddan in nimam kaj praskati, pa vas vse skupaj scat peljem.'

BRENDAN: Ja. Tipično za take pizdune kot je on. To je prav nesramno..., pobalinsko..., to je...

JACK: Pubertetniško, ja. Točno to. A mogoče ni?

BRENDAN: Mhm.

JACK: Sama naj lepo pride.

BRENDAN: Ja. Bi bilo bolj prav.

Jebenti, da bi bilo.

JACK: Veš kaj, mene ona prav en drek briga. Ne vem, če bom sploh ostal toliko časa.

BRENDAN: Mhm.

Premolk. Jack popije do konca in postavi prazen kozarec na šank.

JACK: Mi daš še eno?

Brendan vzame Jackov kozarec in mu natoči iz nove steklenice.

JACK: Ne bi pa tudi rad pustil Jimmyja

samega. Saj veš, kaj mislim? Da se bo moral sam zajebavati z velikim Finbarjem Mackom in njegovimi biznisi.

Spet se oba zasmejeta.

BRENDAN: Pizda, ja..., da bi se moral Jimmy, revež, sam jebati s Finbarjem in njegovimi štosi.

JACK: Ni pa to tudi čisto tako, veš. Jimmy ima tukaj notri *Pokaže na svojo glavo.* več, kot si marsikdo misli.

BRENDAN: To je pa tudi res. Kot da midva tega ne bi vedela.

JACK: Vem, vem.

BRENDAN: Midva to še predobro veva.

JACK položi na šank nekaj denarja: Mi daš, prosim, ene marlbora, Brendan?

BRENDAN: A ta rdeče?

JACK: Ja, prosim. *Brendan položi predenj škatlico cigaret.* Hvala.

Premolk. Jack se cigaret še ne dotakne. Brendan šteje denar. Jack malo počaka, preden naredi požirek.

JACK: A je prav?

BRENDAN: Približno. Na zdravje.

JACK: Živjo. *Naredi dolg požirek. Premolk.*

Zmeraj sem se in zmeraj se tudi bom.

Spravljaj nate.

BRENDAN: Zaradi česa?

JACK: Kaj se delaš neumnega? Ne me...

BRENDAN: Oh.

JACK: Tak mladenič kot ti. Pa za vse čisto sam.

BRENDAN: Ja, saj nič ne rečem. Jasno, da včasih pomislim na to, veš da. Včasih že.

JACK: Saj je tudi prav, da...

BRENDAN: Kaj pa ti?

JACK: Ne serji. Takle star kozel kot jaz?

BRENDAN: Kaj ga pa zdaj lomiš?

JACK: A da bi se jaz odpovedal svoji svobodi? Mi na kraj pameti ne pade.

BRENDAN: No vidiš, meni tudi ne!

Premolk.

JACK tleskne z jezikom: Mogoče res.

Mogoče je res toliko vredna, tale svoboda.

BRENDAN: Pa še koliko.

Premolk.

JACK: Zlata je vredna.

BRENDAN: Mhm. *Premolk.* Mhm.

JACK: Živjo.

BRENDAN: Na zdravje.

Jack naredi dolg požirek. Odprejo se glavna vrata in vstopi Jimmy. Sleče vetrovko, pod katero

se pokaže njegova boljša pletena jopica. Jack se dela, da ga ne opazi.

JACK: *pomežikne Brendanu:* A veš, Brendan, da se mi je sreča zdaj končno obrnila? Kako sva midva z Jimmyjem danes dobro stavila. Se mi prav zdi, da bi me moral on večkrat poslušati.

JIM: Se pravi, da ti bom moral zdaj začeti zaračunavati svoje nasvete, ali kaj?

JACK: O, James! Kaj boš?

JIM: Najprej bi tebe malo za ušesa. Ti ga daj, Brendan, da se bo lepše obnašal. Enega ta kratkega, prosim, Jack.

BRENDAN: Ta kratkega.

JACK: Da bi se pa jaz začel lepše obnašati, bi bilo treba pa še kaj drugega, a ne, Brendan?

BRENDAN: Eno brco v rit.

JACK: To si pa dobro povedal. Brco, ja. A še tako piha, Jim?

JIM: Uh, pa kako. Mraz pa ni, to pa ne.

JACK: Sva se ravno malo prej menila.

BRENDAN: Čeprav je od severa.

JIM: Saj ni. Zdajle je od zahoda.

BRENDAN: A res?

JIM: Ja, zdajle je od zahoda.

JACK: Se je že moral obrniti.

JIM: Mhm.

Premolk. Jim stopi k šanku.

JIM: Najlepša ti hvala.

JACK: Na zdravje.

JIM: Na zdravje.

BRENDAN: Na zdravje.

Jack prešteje denar in ga položi na šank.

JACK: A je prav?

BRENDAN: *porine nekaj kovancev nazaj proti Jacku in spravljaja denar v blagajno:* Zdaj pa je. Težko pridem do njega, ne da bi moral dati kaj nazaj.

JACK: Dobro si povedal. *Jimu.* Imaš ti jutri kaj časa?

JIM: Kdaj?

JACK: Jaz bi moral do Conora Bolanda. Traktor mu je crknil. Pa še tisto kripo od očeta Donala imam doma že od torka. Sem mu obljubil, da bom zamenjal olje, ampak se je tudi še pritaknil nisem. Kaj, če bi mi ti prišel to naredit, tako da bom šel jaz lahko do Bolanda?

JIM: Samo če bo dosti zgodaj. Mamu moram peljati v Sligo.

JACK: Kadarkoli, ni problema. Sva zmenjena?

JIM: Prav. Velja. A boš še eno?

JACK: Ne, zdajle ne bi. Ti pa kar daj.

JIM: Eno veliko, Brendan. A ti si pa na steklenicah?

Brendan vzame kozarec in natoči Jimu veliko svetlo pivo iz pipe, ki ni pokvarjena.

JACK: Mhm. Za zdravje.

JIM: *se začudi:* Mhm?

BRENDAN: Pipa ne dela.

JIM: Pizda, saj se mi je zdelo malo čudno, kaj se on nekaj gre.

BRENDAN: A ne? Čeprav pa tudi to ne bi bilo nič čudnega, če bi njega kaj pičilo in bi ga od zdaj naprej pil samo iz steklenice. Ne bi bil nič presenečen. *Jacku.* To bi ti bilo čisto podobno. Res.

Jack ima na obrazu tak izraz, kot da vse to prenaša z neznanško potrpežljivostjo. Vsi trije se zasmejejo. Premolk. Jack zmaje z glavo.

JACK: Kako je pa kaj mami zadnje čase?

JIM: Ah, saj veš, kako je.

JACK: *tleskne z jezikom:* Jo moram priti enkrat pogledat. Kolikokrat sem se že namenil.

JIM: *z glasom, ki nakazuje, da se nič ne mudi, da res ni treba:* Kadar hočeš. Enkrat, ko boš lahko.

BRENDAN: A kaj razmišljaš, kaj boš naredil?

JIM: V zvezi s čim?

BRENDAN: Gor pri tebi, ko sta kar sama?

JIM: Kaj pa naj? Kam pa naj potem grem? Sem že govoril s Finbarjem Mackom. Bom lahko srečen, če bom dobil dvajset tisoč. Kaj pa lahko s tem? *Kratek premolk.* Me razumeta?

JACK: A za zemljo?

JIM: Za kakšno zemljo... za... za vse skupaj.

JACK: Kot da ti tukaj kaj manjka? Saj se zmeraj kaj najde, da postoriš zraven še kakšno malenkost.

JIM: Mhm.

JACK: Prav nič ti ne bo hudega. *Premolk.*

BRENDAN: Jack mi je pravil o Finbarju. In o ta novi...

JIM: Mhm. Saj sem mu jaz povedal.

JACK: Sem mu povedal.

JIM: Zdaj sem jo pa tudi že videl.

BRENDAN: A ja?

JIM: Mhm, v avtu sta bila, v Finbarjevem, proti rtu sta se peljala.

Jack in Brendan se spogledata.

BRENDAN: Pizda mu materina.

JACK: Kaj, a tako kot kakšna zaljubljenca, ali kaj?

JIM: Okolico ji je razkazoval.

JACK: Kršenduš. 'Okolico'? Kot da on kaj ve o tem? Kaj, kurc, se pa gre? Mislim...

JIM: Ja. Ona bo... Tukaj ji je najbližje.

JACK: Ona... *Prikimava...* lahko tudi sama najde pot do sem, Jim, ne ga srati. BRENDAN: Zame je to... Mislim, če je to prijaznost, prav. Ali pa kakšna poslovna reč... ali kaj takega, že mora biti tako..., tudi prav... Ampak če se pa začne kakšno sranje, potem jaz nimam kaj, ujet sem tukaj za tem zajeblanim šankom. In samo to si želim, da bi ga on nehal srati... Ker jaz ne morem nič drugega, kot da spoštujem tisto kar..., karkoli že ima on...

JACK: Daj no, saj bova midva tukaj. JIM: Pa saj najbrž vse skupaj ni nič. *Kratek premolk.*

JACK: Koliko bi pa ti rekel, Jim, da je stara? Tako približno?

JIM: Hm? Samo za sekundo sem jo videl. Kaj bi rekel..., pa še v avtu sta bila, razumeš? Meni se zdi, da mora biti malo čez trideset. Prav lepa ženska.

Premolk.

JACK: Iz Dublina.

JIM: Iz Dublina.

Kratek premolk.

BRENDAN: Tukaj pa nima nobenega, ne?

JIM: Ne, ne, sem se bo..., preselila se bo sem, ali nekaj takega.

JACK: Mhm. *Premolk.* Ja.

JIM: Na zdravje. *Naredi dolg požirek.*

JACK: Živjo.

BRENDAN: Na zdravje, fantje.

JACK: Še kakšen teden ali pa dva, in se bojo prikazali prvi Nemci.

BRENDAN: Mhm. Bo zvečer spet malo bolj živahno, ja.

JACK: A ti se pa še zdaj nisi odločil, da bi eno od onih dveh parcel namenil za par prikolic?

BRENDAN: Kaj pa vem.

JACK: Zgornjo.

BRENDAN: Tam gor ni prav nobenega

zavetja, Jack. Tam tako potegne, da do kosti reže.

JIM: Veš, kako bi ti lahko naredil? Živini ne bi bilo tam gor prav nič hudega, ti bi pa lahko tukaj spodaj..., saj veš, kaj mislim?

BRENDAN: Ah. *Kratek premolk.* Saj jih bo tudi brez tega vse polno tukaj okoli. Saj sam dobro veš.

JIM: Ja, to imaš pa tudi prav.

JACK: A tebi ni prav nič do tega, da bi še kaj zaslužil zraven?

BRENDAN: Da bi še kaj delal zraven.

JIM: Saj jih bo tudi brez tega polno tukaj okoli.

BRENDAN: Kampinge bom jaz kar Finbarju lepo prepustil. On ve, kako je treba s tem.

JACK: Finbarju, ja, ki tako nujno rabi še kakšen fičnik.

Vsi trije se zasmejejo.

BRENDAN: Ja, on se pa res čisto za vsak fičnik žene, revež ubogi. To pa drži.

JACK: Mhm.

Premolk.

BRENDAN: Ja. Če bi imel... družine tam gor, na počitnicah. Z otroki, pa vse to. Potem bi šele opazil, da so se začeli večeri spet daljšati. Ko bi oni enkrat začeli odhajati. In če je zdaj mir, kako bi bilo šele potem? Za crkniti, tak mir bi bil. *Kratek premolk.* Me razumeš?

Premolk.

JACK: Mhm.

JIM: Boš enega ta kratkega, Jack?

JACK: Daj.

JIM: Dva ta kratka, Brendan, prosim.

BRENDAN: Dva ta kratka.

Brendan nataka, medtem ko Jim odštevata denar na šank.

JACK: Boš ti tudi enega?

BRENDAN: Ravno razmišljam, če ga ne bi.

JACK: Daj no, kaj se delaš finega?

BRENDAN: Potem ga pa bom.

Brendan še sebi natoči kozarec viskija.

JACK: Tako se govori. *Odšteje denar na šank.* Fičniki, kaj? *Nasmehnejo se.* Mhm.

Ponuja cigarete. Jim?

JIM *vzame cigareto.* O, hvala, Jack.

JACK: Brendan?

BRENDAN: A da bi še prižgal eno?

JACK: Daj no. Škodovati ti ne more.

BRENDAN *vzame cigareto.* Potem pa bom.

Vsi trije si prižgejo cigarete z vžgalico, ki jo je uprasnil Jack. Nekaj trenutkov zadovoljno vlečejo.

JIM *dvigne kozarec.* Da se malo pogrejemo.

JACK: Točno. Na zdravje.

BRENDAN: Na zdravje, fantje.

JIM: Na zdravje.

Pijejo.

JACK: Evo.

JIM: A slišita avto? *Premolk.*

BRENDAN: Ne.

JIM: Finbarjev.

Premolk.

JIM: Parkira.

JACK: Nobenih luči nisem videl.

JIM: Okrog Knocka je prišel.

Izza odra zaslišijo Finbarjev glas.

FINBAR *za odrom:* O ja, seveda. Vsak drugi je bil včasih malo manj kot kuhan in pečen tukaj.

JACK: Zdaj pa imamo.

Vrata se odprejo in Finbar pripelje Valerie.

FINBAR: Pa sva.

Finbar je v obleki beige barve, srajco ima odpeto za vratom. Valerie je v kavbojkah in puloverju.

V eni roki drži jakno.

FINBAR: Fantje, to je Valerie. Pred kratkim se je preselila v hišo ta stare Maure Nealonove.

JACK: Dober večer.

Jack ji stisne roko.

VALERIE: Dober večer.

FINBAR: To je Jack Mullen. Majhno mehanično delavnico ima na drugi strani Knocka.

Jack vljudno priklama.

JACK: Mhm.

FINBAR: Jim Curran. Včasih malo pomaga Jacku.

Valerie se rokuje z Jimom.

VALERIE: Dober večer.

JIM: Dober večer.

FINBAR: To je pa Brendan. Brendan Byrne.

VALERIE: Živjo.

Rokujeta se.

BRENDAN: Živjo.

FINBAR: Tale pub je Brendanov. Pa vsa zemlja, ki sem vam jo pokazal. Cel breg je njegov. Njegova kmetija.

VALERIE: Aha? Zelo lepo je tukaj pri vas.

BRENDAN: A res? Ja..., saj je lepo... na tem koncu... tako za sprehode ali kaj takega, vse do dol, čisto do pečin.

FINBAR: Je, je, krasno je tukaj. Kaj boste, Valerie?

BRENDAN: Ne ne, čakaj, Finbar. Bom jaz. Res, daj no. Kaj... kaj bi?

FINBAR: Oho, če je pa tako..., če je pa tako, bi pa jaz eno veliko. Če ga imaš, seveda? Eno veliko svetlo, prosim, Brendan.

Jack pogleda Finbarja. Finbar mu pokima.

FINBAR: Jack.

JACK: Finbar.

BRENDAN: Kaj boste pa vi, Valerie?

VALERIE: Mhm? Jaz bi pa... mhm... a imate..., mhm, kozarec belega vina?

Premolk.

BRENDAN *gre proti vratom.* Ni problema. Samo v hišo ga grem iskat.

VALERIE: Joj, ne. Ni treba, res ne. Ni se treba truditi.

BRENDAN: Ne ne, je že v redu. Ni problema. Gor imam steklenico.

Brendan odide.

FINBAR: Gotovo ima spravljeno kakšno kislico še od..., kaj pa vem..., od božiča.

JACK: Ja, res se ne zgodi prav velikokrat..., da bi tukaj vino teklo.

VALERIE: Joj, zdaj mi je pa prav nerodno.

FINBAR: Dajte no, Valerie. Nič hudega. Lepo se usedite tukaj in se ne dajte motiti.

Nič se ne dajte motiti temle kmetavzom.

JACK: O, pa ja? Kot da nisi bil ti še prav pred kratkim točno tak?

FINBAR *pomežikne.* Ne privoščijo mi, Valerie, samo to je, in to zato, ker sem šel v mesto iskat srečo. Oni so pa ostali tukaj gor v tem močvirju, tako da se zdaj po riti praskajo.

JACK: Kaj ne poveš? Kot da je bilo tebi treba prav daleč po to tvojo srečo, kaj? Do oporoke starega Macka, toliko da si videl, kaj notri piše. A mogoče ni bilo tako?

FINBAR: Kakšna oporoka od mojega ta starega! Pametne naložbe, fantje. Nos je treba imeti za take reči.

JACK: Prav gotovo, ja. *Pogleda Valerie.* Vas je najbrž tudi dobro obral s hišo Maure Nealonove, a vas ni?

VALERIE: Ne bi rekla, res ne.

FINBAR: Tako se govori.

VALERIE: Tukaj na vašem koncu je sploh vse dosti zmerno, a ni?

FINBAR: O ja, je, res je. Veste...

Kratek premolk.

JACK: A bo treba veliko popraviti?

FINBAR: Ah, kakšno malenkost. Če sploh.

VALERIE *pogleda Finbarja, da bo potrdil, kar bo povedala*: Eno desko ali pa dve na tleh. Pa kaj bo treba pobarvati.

JACK *pokaže na jima*: Če boste kaj rabila, tukaj ga imate. On zna vse narediti.

VALERIE: A res?

JIM: Lahko pridem malo pogledat, če hočete? Vem, katera hiša je.

FINBAR: Samo da je ne boš oskubel.

JIM: Daj, no.

Brendan se vrne s steklenico vina.

FINBAR: Glej, da ji boš zaračunal tako bolj... po cenah za sosede..., tako kot se spodobi.

JIM: Bom, bom.

JACK: Kaj ne poveš? 'Po cenah za sosede'...? Ne bi ravno rekel, Finbar, da si ti lahko kupil pol mesta s tem, da si zaračunaval 'cene za sosede'.

JIM: Ja, prav res.

FINBAR: Kaj pol! *Pomežikne Valerie*. Celo mesto sem kupil. Samo... za to je treba imeti nos, veste.

JACK: Nos ja, pa kaj še?

FINBAR *pokaže na vino in reče Brendanu*: Koliko časa se ti pa tole že valja? Gor pri tebi, v kakšnem predalu...

BRENDAN *z odčepnikom vleče zamašek iz steklenice*: Kaj pa vem..., za darilo ali nekaj takega sem jo dobil... *Pogleda nalepko*. Tisoč devetsto devetdeset. Mhm? Arhivsko, ni kaj. *Zasmejejo se.*

BRENDAN: Upam, da bo v redu.

VALERIE: Krasno. Veste, saj jaz se ne spoznam prav zelo.

Vsi gledajo Brendana, kako odpira steklenico. Vino natoči v navaden kozarec za vodo, ga dvigne proti svetlobi in poduha.

BRENDAN: Meni se zdi, da je v redu.

FINBAR: Daj ji ga že no, gospe tukaj. A ne vidiš, da ima jezik do tal?

Vsi štirje gledajo Valerie, ko vzame kozarec.

VALERIE: Hvala lepa, Brendan.

Gledajo jo, ko naredi požirek, dva.

VALERIE: Kako je dobro. Resno mislim. Odlično.

FINBAR: Fino.

BRENDAN: Ga bom dal hitro v hladilnik za vas, Valerie. *Odpri hladilnik. Premolk. Finbar ohrabruječe prikimava Valerie, kot bi ji govoril 'žujo'.*

FINBAR *Jacku in Jimu*: Kaj sta potem danes opravila, fanta?

JACK: A me zajebavaš? Z njim? Tista kobila je bila najprej na enajst proti štiri. Na koncu je bilo pa šest proti štiri.

FINBAR: Sweet Victory? Saj je bila, a ne?

JACK: Mhm. Kenny, ki dela v stavnici, preklet prasec. Kako ta tip prireja stave! Ne moreš verjeti.

BRENDAN: Lej lej, kdo se oglaš.

JACK: Jaz, ja.

JIM: Mene skoraj nikoli ne posluša.

JACK: No. Veš kaj...

FINBAR: Saj ga vidiš, Jimmy, kako je važen. Preveč važen je, da bi priznal, da kdaj pa kdaj tudi on rabi kakšen nasvet.

JACK *izrazito poudarjeno*: Jaz imam... svoj... sistem. Določene principe imam.

Sem pa tudi prvi, ki zna kaj dobrega povedati o njem. *Pokaže na Jimmyja*. Zato, veste, Valerie, ker ponavadi on ne zgreši prav dosti, ne zmeraj, jasno da ne, ampak...

FINBAR: Da 'ne zgreši prav dosti'! *Pogleda Valerie*. Jimmy napove tako točno, da bolj ne bi mogel.

Brendan postavi na šank veliko točeno svetlo pivo.

FINBAR: Hvala, Brendan. *Z roko seže v žep.*

JACK: Ne čisto zmeraj, Jim.

Brendan pokaže Finbarju, naj ne plačuje, da je že v redu.

FINBAR: Najlepša ti hvala. *Proti Valerie*. Tako je to.

JACK: Če dobro napoveš, zato ker si vse natančno pretehtal..., je to ena stvar... Nekaj drugega je pa..., saj Jimmy dobro ve, da ne mislim s tem nič slabega, jaz pa tudi, zato ker sva o tem že večkrat govorila...

On ima tak znanstveni pristop. On prav študira stavne listke. Mislim, ne bi bil rad nesramen, ampak saj časa mu ravno ne manjka, tako da lahko to počne. Veste, Valerie, on vse točno preštudira. Pa saj ima

prav, zakaj pa ne? A vi kdaj kaj stavite na konje?

VALERIE: Ne.

FINBAR: Veš, da ne.

JACK: Ja, ja, on pa prav..., koliko pa ti, Jim, recimo, takole zaslužiš na mesec? Na stavah, mislim?

JIM: Ravno toliko, da sem na nuli, Jack. Ni ravno, da bi... ni to nekaj...

JACK: Koliko je že bilo, kar si takrat dobil? Ko je bil derbi v Cheltenhamu?

JIM: Dvesto dvajset.

JACK: Dvesto dvajset funtov, Valerie, in to v... koliko je trajalo... v treh dneh? A je tako?

JIM: Že, že, ampak...

JACK: V redu. Saj vem, da je bil to tak večji dobitek. Ampak on se je na to pripravil cele tedne, Valerie..., študiral je vse tiste cifre, pa kaj jaz vem, kaj še vse..., razumete? Se ga ti spomniš, Brendan, da je kar naprej buljil v časopis? Takole ga je imel, odprtega na šanku. Pred derbijem.

BRENDAN: Mhm.

JACK: Vidite? Jaz sem pa drugačen..., jaz to bolj tako..., kadar me piči, si rečem, bom nekaj malega vplačal. Saj veste, kaj mislim? In to potem tudi naredim, in če vam povem čisto po pravici, mi je tudi precej vseeno. Tako malo za hec, saj kaj pa je to drugega, to tako mora biti. Tako da..., jaz rajši nič ne poslušam, ko mi govorijo, kako naj izpolnim, pa kako ne, in tako naprej. Vseeno pa vsake toliko časa kaj dobim. Drugače pa res nimaš nič od tega. A ni tako? Kaj ti bojo sistemi pa principi?

FINBAR: Čakaj malo. V principu gre pa samo za to, da človek kaj zasluži, tako da se ne zdaj ti tukaj nekaj repenčiti.

JACK: Kdo se repenči? Nič se jaz ne repenčim. Samo to sem hotel povedati, kako se pač jaz lotim zadeve, moj princip nima nič s kakšno znanostjo. Samo srečo moraš imeti. To pa nima nič opraviti s podatki ali pa s kakšnimi ciframi.

FINBAR: Madona! Se pravi, da se vidva s Kennyjem vržeta dol na kolena in odžebrata par zdravamarij, preden oddata listke, ali kaj?

JACK: Ni to tako. Saj ne govorim o tem. Ne me zdaj jebat.

FINBAR: O čem pa potem govoriš? Res ne vem. Danes si lepo poslušal Jimmyja in si nekaj zaslužil na konjih, tako da kaj, hudiča, se zdaj tukaj nekaj greš? *Proti ostalim*. A je tako?

JACK: Ja..., že..., ampak... poslušaj, da povem...

Ostali se zasmеjejo, ker se Jackov "ja" sliši, kot da ga je Finbar končno ujel.

JACK: Vam bom zdaj povedal. Če me mislite poslušati? A je prav? Tako gre to. Jaz nimam nobenega sistema. In tudi to je res, da sem pa tja malo izgubim. Prav? Zato pa potem včasih poslušam Jima. In to mi včasih toliko vrže, da lahko potem par tednov spet stavim po svoje.

Zasmejejo se.

JACK: Je pa tudi res, kakor vsi dobro veste, da sem parkrat tudi sam kar nekaj dobil. Tega pa tudi ni treba zdaj pozabiti. Enkrat ali dvakrat pa že.

BRENDAN: A da si res? Ne nam zdaj tukaj nekaj tveziti.

JACK: Sem, ja.

FINBAR: Če mene vprašate, si ti zadnjikrat kaj dobil, ko je še Red Rum dirkal.

JACK *se nagne k Valerie in ji potihem reče*: To se mi samo takole malo hecamo, veste.

FINBAR: Kaj pijete, fantje? Jim?

JIM: Ehm, jaz bi enega ta kratkega.

Hvala, Finbar.

FINBAR: Jack? Ta kratkega? Veliko? Ali v steklenici? Kako pa to, da si na steklenicah?

JACK: Klinc, če pa pipa ne dela...

FINBAR: Aja. Se ne čudim.

JACK: Potem bom pa jaz tudi enega ta kratkega. Daj.

FINBAR: Tako se govori. Valerie?

VALERIE: Ne, hvala. Jaz sem zaenkrat v redu.

FINBAR: Sigurno? Vam malo dolijem?

VALERIE: Ne, res ne, hvala zaenkrat.

FINBAR *dvigne roke in razširi dlani*: Tudi prav. Silili pa ne bomo nobenega. Brendan, daj mi potem... tri ta kratke. Hvala ti. Kaj pa ti? A boš ti tudi enega?

BRENDAN *nataka*: Ravno razmišljam, če ga ne bi.

JACK: Kaj boš razmišljal! Saj ga boš, a ne, Brendan? Kaj veš, kdaj bo Finbar naslednjič spet plačeval? Nič se ne obiraj. Daj hitro,

preden si bo premislil. Saj vidiš, da mu ni nič prav, ker boš ti tudi enega.

FINBAR *pogleda Valerie*: Nič ga ne poslušajte.

JACK: Finbar bi si rajši banano v žepu olupil, kot pa komu kaj plačal.

JIM: A to je to!

Zasmejejo se.

FINBAR: Prvič po dolgem času sem spet tukaj, krasno družbo sem vam pripeljal in vse to..., potem pa tole nazaj dobim.

Tegale Jimmyja se je treba prav paziti. On je veliko bolj pameten, kot se dela. 'A to je to!'

Brendan postavi polne kozarce na šank.

FINBAR: Samo pogledjte si to! Medtem ko jaz tukaj plačujem pijačo. To pa res ni prav. Kaj pa vi pravite, Valerie?

VALERIE: Prav grdo je.

FINBAR: Obupno. *Izroči Brendanu bankovec za dvajset funtov*. Na, Brendan. Pa dobro si ga oglej, ker ne bi rekel, da jih tukaj prav dostikrat vidiš. Od teh fantov že ne, ne prav dostikrat. A ne? Na zdravje, fantje.

JACK *Brendanu*: Raje dobro pogledj, če ni ponarejen. Na zdravje.

JIM: Živjo.

BRENDAN: Živjo.

VALERIE: Na zdravje.

JACK: Kako ste ga pa vi prenašala, ko vas je peljal malo naokrog po teh krajih?

VALERIE: Ja, čez dan je bil tako..., malo bolj tih.

JACK: No, zdaj ga pa vidite, takega kot je v resnici. Grem stavit, da vam je bil tisti od prej bolj všeč. Mi ga pa še nismo videli drugačnega. Tihega Finbarja? Vidite zdaj, da ima noč res svojo moč?

VALERIE: Tako..., ehm... zgodovino teh krajev mi je razlagal in vse mogoče...

JACK: 'Zgodovino teh krajev'? Da si je nisi kar sproti zmišljeval, kaj?

FINBAR: Ja, prav gotovo. Pa kaj še? Pa tudi fotografije so vse ponarejene, ali kaj? Pred toliko in toliko leti sem jih dal delati, zato da lahko danes zvečer z njimi Valerie vlečem za nos, ali kaj?

VALERIE *gre proti fotografijam na zadnji steni*: Joj, pa res. To je vse tukaj blizu, a ne?

FINBAR *gre proti fotografijam*: Tole je jez. Kdaj je bila že ta posneta, Brendan?

BRENDAN: Tam enkrat...

enainpetdesetega leta.

FINBAR: Enainpetdesetega, ja. Jez, dol na reki, jez, ki z njim zajemajo vodo za elektrarno za vse te kraje tukaj, pa tudi za Carrick. *Brendanu*. Tole je pa tvoj oče, a ne? BRENDAN: Je, ja. Meni se zdi, da je tudi tvoj stari gor.

FINBAR: Ja, pa je res! Valerie, pogledjte tole. Tole je stari Mack. Tole je pa Brendanov oče, Paddy Byrne. To je bilo takrat, ko je bila slavnostna otvoritev jeza. Celo reč so takrat naredili, a ne, Brendan?

BRENDAN: Pa kakšno.

VALERIE *Finbarju*: Saj ste čisto očetu podobni. *Brendanu*. Vi pa ne.

FINBAR: On je čisto po mami. Izrezan Mangan. Lej lej...? Kaj za en je pa tole? V kratkih hlačah?

VALERIE: A to ste vi?

FINBAR: A se hecate? Tale buča, pizda, debela, na konjskem vratu? Oprostite izrazu. Jack je! To je Jack.

VALERIE: Pa res. O marička. Koliko ste bili pa stari, Jack?

JACK: Hm? Kakšnih sedem.

VALERIE: Nikoli ne bi uganila, da ste to vi.

FINBAR: A se hecate? Tako betico pa res takoj spoznaš, ni važno kje. Malo je manjkalo, da ga ni fotograf lepo prosil, naj gre kar domov, ker drugače ne bojo vsi gor, na sliki. Ni bilo tako, Jack?

JACK: Ja, točno tako je bilo. Tvoj stari pa..., malo je manjkalo, da mu ni kar v objektiv zlezel.

FINBAR: Veste, Valerie, moj oče je bil steber celega okoliša. Pa ni imel nikoli noben nič proti njemu. *Pokaže na Jacka*. Edino kakšni taki kreneni kot tale.

JACK: To imaš pa prav, Finbar. Tako da grem jaz zdajle hitro ven. Bom šel nekaj malega opraviti ob kakšen 'steber okoliša'.

Jack gre skozi zadnja vrata na stranišče.

FINBAR: Marija pomagaj, kako je težek.

VALERIE: Kje je bila pa tale posneta?

BRENDAN: To je pa pogled dol na Carrick, tukaj od nas, čisto z vrha.

VALERIE: Kakšen krasen razgled.

FINBAR: O ja, bi skoraj rekel, da je od tam eden najlepših, če ne celo najlepši, kar jih je tukaj. A ni tako?

BRENDAN: O ja, prav res, da je.

JIM: Ne, sigurno je, res.

FINBAR: Veste, kako Nemci radi poleti tukaj lazijo? Od dol, iz kampinga pridejo. Vse prehodijo.

VALERIE: Mhm.

FINBAR: Veliko jih prihaja. Res. Pravijo, da je tukaj gor najbolj slikovito daleč naokrog. Mhm. Kaj da je že bilo tukaj gor? Se ni nekaj govorilo, da so tukaj gor vile? Da imajo tisti svoj vilinski grič?

BRENDAN: Nekaj takega, ja.

VALERIE: Vilinski grič?

FINBAR: Nemci so čisto nori na take reči.

BRENDAN: No, saj gor je res...,

drevesa tako v krogu rastejo, se spomniš?

FINBAR: Kako je že bilo..., a ne obstaja neka zgodba..., nekaj o vilinski poti? Kdo jo je že včasih zmeraj pravil?

BRENDAN: Jack bo vedel, on pozna vse zgodbe.

FINBAR: Veliko takega je tukaj okoli, Valerie. Veste, ti kraji so še polni starih običajev in takih reči.

BRENDAN: Jack bo vedel..., kako je..., ampak..., saj ti, Jim, jih pa tudi nekaj veš, starih štorij, a ne, da jih?

JIM: Ah, Jack bo bolj točno vedel.

FINBAR *stoji pri fotografijah*: Tole je pa samostan.

VALERIE: Aha.

FINBAR: Zdaj je že malo več za videti. Kaj so že imeli enkrat tam, Brendan? Kdaj je že to bilo?

BRENDAN: Mhm, to je bilo pa enkrat tam okoli tisoč petsto pa še nekaj. Škofovsko sinodo so imeli, so prišli škofje od povsod in so imeli tam zasedanje... tako kot kakšen...

JIM: Veste, Valerie, mesto je bilo takrat precej pomembno, mislim, pred par sto leti. Tako kot glavno mesto..., kot glavno mesto grofije je bilo..., nekaj takega.

VALERIE: Aha.

Jack se vrne.

FINBAR: Veliko zanimivega je tukaj pri nas, a ne, Jack? Zdajle smo se ravno pogovarjali, da ti gotovo veš, kako je že bilo nekaj v zvezi z vilinsko potjo?

JACK: Z vilinsko potjo? Za dve minutki grem na sekret..., vi pa ta čas..., tudi par minut vas človek ne sme pustiti samih...

Zasmejejo se.

FINBAR: Jaz sem začel Valerie pripovedovati o vilinskem griču, pa kar je še takega. Ampak, daj, ti povej tisto zgodbo o vilinski poti. Kje je že bilo to?

Kratek premolk.

JACK: A jo res hočete slišati? O otrocih...?

FINBAR: Zakaj pa ne? Tako, malo za hec. Valerie jo povej. Kje je že bilo to?

JACK *Finbarju*: Boš videl, da ti bo še žal za to, kar si me zdaj prosil. Zato ker..., a veš, čigava hiša je bila tisto?

FINBAR: Čigava?

JACK: Maurina. Hiša Maure Nealonove je bila.

FINBAR *kot bi se udaril po glavi, ker se naenkrat spomni*: Oh... jebenti...

Zasmejejo se.

JACK: Kaj sem ti rekel? Ti je zdaj potegnilo?

FINBAR: Pizda, da sem čisto pozabil, da je bila Maurina hiša.

JACK: To so stare zgodbe, Valerie.

VALERIE: Nič hudega. Res me zanima.

JACK: Prazne marnje so to, nič drugega.

FINBAR: Da mi ne boš zdaj gospo čisto prestrašil.

JACK: Kaj? Saj ni nič tako groznega.

VALERIE: Res me zanima.

FINBAR: Tukaj okrog se govori vse mogoče, polno raznega sranja, pa to še čisto nič ne pomeni.

BRENDAN: Je pa ta zgodba prav krasna.

JACK: Saj je čisto kratka. Malo pa je... Maura... Maura Nealonova je ob večerih rada prihajala sem, tamle pri kaminu je sedela. Koliko je bila stara, Jim? Takrat, ko je umrla?

JIM: Mhm, kaj bi rekel? Blizu devetdeset.

JACK: Bila je pa od sile, veste, taka nabrita ženska, čisto do zadnjega. Tudi en kolešček v glavi ji ni manjkal... Ni ti malo ni bila zmešana. In prisegla je, da se je tisto res zgodilo. Ko je bila še čisto majhna punčka. Vse življenje je živel v tisti hiši. Starejše brate in sestre je imela. Ona je bila najmlajša. Njena mama... mhm...

JIM: Bridie.

JACK: Bridie, ja. Njo so tudi vsi poznali na tem koncu. Vdova je bila. Ta jih je šele

imela za ušesi. Rada se je hecala, tako da je velikokrat komu kaj ušpičila, pa takó. In Maura je zmeraj pravila, kako je ona, kako je Bridie, takrat ko je bila ona še majhna, dostikrat kaj nahecala ta starejše otroke, kaj jaž vem..., tako da jim je poskrila obleke ali pa kaj podobnega. Ali pa jih je hecala, kaj je kakšen fant na cesti, tako mimogrede, rekel o kakšni od njenih punc, kakšen, ki jo je rad videl, ali pa, kaj je kakšna punca rekla o kakšnem od njenih fantov. Ali pa da bo ta in ta prišel h kakšni malo v vas. Sedela je spodaj v hiši, Bridie, in jim vpila gor: 'Eden je pri vratih'. Zmeraj je govorila: 'Eden je pri zadnjih vratih,' ali pa: 'Eden gre'. Kar tako nekaj. Ampak ni bilo nikoli nobenega, ne pri vratih ne zunaj. Tako da so se je že kar navadili. Navadili so se, da se rada heca.

Maura je pa tudi to rada pravila, kako je bilo eno soboto zvečer, tam enkrat leta deset ali pa enajst je bilo, ko so se starejši napravljal na ples ali na nekaj podobnega, kar so že imeli v tistih časih. Mati njihova, Bridie, se je pa kar naenkrat pojavila na stopnicah in rekla: 'A ne bo noben odprl?' Oni pa so si mislili svoje, 'ja, ja, vi se kar hecajte', kaj pa naj bi si drugega? Ampak, ne, Bridie je šla dol po stopnicah in *odprla* vrata – zunaj pa nobenega. Nič ni rekla, tudi besede ne. Kot da ni vse skupaj nič, čisto tiho je bila. Maura je pa rekla..., saj ona je bila takrat še čisto majhna, da je takoj vedela, da je nekaj narobe. Da se mama ne hecajo. In pozneje, ko so bili drugi vsi zunaj in sta bile z mamo čisto same in sta sedele ob ognju. In so bili mama čisto tiho. Ponavadi je Mauro hitro poslala spat, tako, že zelo zgodaj. Tistikrat pa ne, in Maura je zmeraj pravila, da se tistega večera tako dobro spomni ravno zato, ker je Bridie ni poslala spat. Ni hotela ostati sama, razumete? V tistih časih, Valerie, saj sama veste, ni bilo tukaj še nobene elektrike ali kaj takega. Ni pa je hujše teme, kot je tema pozimi ponoči, takole na deželi. Pa pihalo je tudi zelo, veter je zavijal in tulil, od morja gor je brilo. Da se je tako slišalo spodaj pod vrati, kot bi eden pel. Taka noč je bila tistikrat. Sem vam dobro predočil, kako je bilo? *Zasmejejo se.*

JACK: A se meni samo zdi, ali se Finbar res že malo trese? Viski popij do konca. Bi rekel, da ti ne bo škodil.

FINBAR: Nič ti ne skrbi zaradi mojega viskija. Malo pa pretiravaš, Jack, ko takole nateguješ.

JACK: Oh, ne, to je tako treba. Da imate nekaj od tega. Pri taki stvari je važna vsaka malenkost. Vse je važno.

Zasmejejo se.

JACK: Se pravi, onidve kar sedita. Bridie gleda naravnost v ogenj, nekam tiha je. Vsake toliko časa pogleda Mauro in se ji nasmehe. Maura je rekla, da je dobro videla, da so imeli mama oči malo vlažne. Kar naenkrat se pa zasliši. Eden trka. Po vratih. Bridie se niti ne premakne. Tako da Maura reče: 'Agrem odpret, mami.' Bridie pa reče: 'Ne, gotovo naju hoče kdo samo malo nahecati, pusti.' Tako da obe kar sedita, in potem ni bilo nekaj časa nič, nič več ni potrkalo. In..., ja še to, mhm... v tistih časih niso imeli kuhinje v hiši, tam, kjer je zdaj prizidek, Valerie, tam so bila takrat zadnja vrata, ki so se zapirala z enim majhnim zapahom. In točno tam je čez čas spet potrkalo. Čisto potihem, je pravila Maura, in zelo nizko dol na vratih. Ne tako visoko, kakor če bi potrkal kakšen odrasel moški ali pa ženska, tako gor, bolj takole. In Bridie spet reče: 'Saj ni nič, eden se malo heca, bo že šel stran.' Potem pa potrka po oknu. Maura je rekla, da se ni čisto nič ven videlo, je bilo tako temno, mama je pa niso pustili, da bi šla bližje. Potem je pa nehalo. Je bilo že zelo pozno, tako da je ogenj začel ugašati, ampak Bridie ni hotela vstati, da bi šla še po malo šote. Zato, ker so jo imeli zunaj v drvarnici. Tako da sta sedele kar v temi, dokler niso vsi prišli domov, precej čez polnoč je že bilo.

VALERIE: In kaj je bilo tisto?

JACK: Torej..., Maura je rekla, da mama niso nobenemu nič povedali, pač pa je pozneje, ko sta bile enkrat spet same v hiši, prišel župnik in je blagoslovil vsa vrata in okna. In po tistem ni nikoli več trkalo. Veliko let pozneje je pa Maura slišala od starejših ljudi tukaj, da hiša stoji točno tam, kjer gre čez vilinska pot, kakor oni pravijo. Saj ni ravno pot..., ne vem, kako bi rekel, bolj tako...

JIM: Kot ena taka smer...

JACK: Nekaj takega, ja... Začne se gor pri griču na vrhu Brendanovega sveta, potem pa naprej do vrelca in mimo samostana dol do zaliva, do tam, kjer je tista prodnata plaža. Tako, ja. In... po legendi... so se vile hodile včasih tukaj čez kopat v morje. A zdaj vidite? Hiša Maure Nealonove pa stoji točno na tej..., kakorkoli jo že imenujete... vilinski poti.

VALERIE: In vile so tistikrat hotele skozi.

JACK: Tako ja, nekaj takega. Ni pa Maura po tistem nikoli več slišala nobenega trkanja, razen enkrat v petdesetih letih, ko so začeli graditi jez. Takrat je pa spet malo trkalo, je pravila. In cel kup mrtvih ptic so našli v živi meji, pa kar je še takega, to je bilo pa tudi vse. Taka je ta zgodba.

FINBAR: Saj vas to zdaj ne skrbi preveč, Valerie, kaj? Prazne marnje so to, čisto nič drugega. Na tem koncu je vse polno takih zgodb.

VALERIE: Tako bi rekla. Jaz že mislim, da nekaj mora biti na tem. Čisto res tako mislim.

JACK: Ja..., kaj jaz vem..., mogoče je res kaj na tem. Škodovati pa tudi ne more. Ena taka stara štorija. Kaj pa je to takega? Nekaj pa je res, to vam pa tudi povem. In sicer to, da te po njej dobro zažaja. A vas ni? Kaj boste?

Zasmejejo se.

FINBAR: Valerie, boste še kaj spila?

VALERIE: Hm...?

JACK: Dajte, no.

FINBAR: Veš, da bo. Brendan.

Brendan postavi na šank nov kozarec za Valerie.

VALERIE: Kar pustite, saj je ta čisto v redu.

FINBAR: Kar po domače, ja! Tako je treba.

Zasmejejo se. Brendan nataka vino.

JACK: Finbar? Eno veliko?

FINBAR: Veliko, ja. Zakaj pa ne bi še enega? Pravzaprav?

JACK: Jim?

JIM: Mhm.

JACK: Dve veliki in eno v steklenici, Brendan.

BRENDAN: Dve veliki.

Premolk. Brendan toči pivo.

FINBAR: Ja. O ja.

JACK: A ti kaj razmišljaš, da bi tudi eno?

BRENDAN: Razmišljam, ja.

FINBAR: In?

BRENDAN: Malo počakaj... Bom ja, eno veliko bom.

FINBAR: Tako se govori. Ne bi rajši kar dveh?

Zasmejejo se. Jack ponuja cigarete.

JACK: Valerie?

VALERIE: Mhm, pa bom eno, hvala.

FINBAR *prijetno presenečen*: Opala! Tako se govori.

JACK: Finbar?

FINBAR: Ne, hvala, Jack, jaz pa ne bom. Je nisem imel v ustih..., koliko je že zdaj od tega..., ja, osemnajst let bo novembra.

JACK: Osemnajst let?

Jack ponudi še Brendanu in Jimu, ki vzameta cigareti.

FINBAR: Osemnajst. Od takrat, ko sem se preselil. *Pogleda Valerie.* Dol... v Carrick.

JACK: Tega se pa spomnim, ja.

Pržigajo si cigarete.

JACK: Ampak da ne boš mislil, da zaradi tega kaj boljše zgledaš.

Zasmejejo se.

FINBAR: A da ne? Me prav zanima, kateri od naju bi bolje zgledal, če bi se eno rundo ali pa dve malo s pestmi? Tebi bi jetra pri ušesih ven pogledala.

JACK: Kršenduš. S takim starim revežem, kot sem jaz, bi se? Deset let razlike je med nama, ali pa še več, in bi se ti spraval name?

Kaj pa je zdaj to? Tvoj poslovni... ubijalski instinkt, ali kaj?

FINBAR *pomežikne Valerie*: Da imaš dober nos, se temu reče. Da zavohaš nasprotnikovo slabost.

JACK: Kakšno slabost? Samo zato si to rekel, ker sem vam povedal zgodbo o vilinski poti. Ampak, a nisi imel tudi ti enega podobnega srečanja z vilami ali nečim takim? Takrat enkrat, malo preden si se preselil?

FINBAR: Ah, klinc, kaj bi zdaj to...

JACK: Takrat si bil pa res tako korajžen, a mogoče nisi bil, a ne?

FINBAR: Jack, nehaj. Ne me zdaj zajebavat.

JACK: Saj ni nič takega. Res si bil takrat... od sile. Od sile si bil.

FINBAR: Ne me jebat.

JACK: Kakor hočeš. Ampak, tako no, če se že pogovarjamo o vilah..., zakaj pa ne bi...?

FINBAR: Tisto niso bile nobene vile. Ta mala... ta mala Walsheva je bila, ki nas je vse skupaj potegnila. Tako malo za hec. Kaj pa drugega?

JIM: V Ameriki je zdaj, a ni? Niamh Walsh?

BRENDAN: A Niamh je bila? Ja, seveda.

FINBAR: Oh, ona je bila čisto nora. Pozornost je hotela zbujati, nič drugega.

VALERIE: Kaj pa je bilo?

JACK: On je bil véliki junak.

FINBAR: Nehaj že. Nič ni bilo.

JACK: To je bila ena družina, ki so živeli gor, blizu hiše Finbarjevega očeta. Walsh so se pisali.

FINBAR: Prišleki so bili. On je bil policaj. Niso bili od tukaj.

VALERIE: Tako kot jaz.

FINBAR: Ne tako. Saj veste, kaj mislim?

JACK: S takimi pripombami, Finbar, boš pa hitro izgubil posel. A ne, Valerie? *Zasmejejo se.*

FINBAR: Valerie že ve, kaj mislim. Ona je tukaj več kot dobrodošla. In to tudi dobro ve, a ne?

JACK: Pusti jo že enkrat. Ne vidiš, da nam je zdaj že vsem nerodno zaradi tebe? Jebenti.

Zasmejejo se.

JACK: Povej ji, kako je bilo.

FINBAR: Madona. Kot da ni že zadosti hudo, da stanuje v hiši, v kateri po tvojem straši! Saj še zaspati ne bo mogla.

VALERIE: Jaz bi prav rada slišala.

FINBAR: Saj to niti ni taka prava zgodba.

JACK: Čakaj malo, nehaj zdaj tečnariti, če bi jo ona rada slišala. Kar lepo jo povej.

FINBAR *tleskne z jezikom*: Vsi skupaj so bili malo ubrisani, samo to je bilo. Torej. Tista hiša je bila blizu naše, okoli Knocka, na drugi strani. Najbližja hiša od nas,

Valerie, par sto metrov po cesti. En star možakar je živel tam, sam, Finnerty se je pisal, in njegovi so ga dali v dom, dol v Westport. V hišo se pa vselili eni drugi, in to so bili ti Walshevi. Stari je bil

narednik pri policiji, na postaji v Carricku. Bil je že čez petdeset, pa je bil še zmeraj samo narednik, tako da..., mislim, ni bil ravno kakšen Sherlock Holmes. Saj si predstavljate?

Zasmejejo se.

FINBAR: Ni bil, ta Walsh, ravno velika živina pri kakšnem Scotland Yardu ali kaj takega. Z družino se je vselil v tisto hišo. Tri hčerke je imel, takrat jih je ravno začelo razganjati, in sina, ki je bil pa že poročen, nekje blizu Longforda ali tam nekje na tistem koncu. Tako da... so bile z njim samo hčerke in gospa. Malo sem jih poznal, zato ker mi je takrat ravno oče umrl, bog mu daj večni mir in pokoj, oni so pa prišli, ravno ko smo ga pokopavali..., tako da sem jih takrat spoznal, saj veste, kako gre to? Po tistem sem jaz sam živel gor, zato ker sva bila že prej z očetom sama v hiši. Samski sem bil, mlad fant, v hišo zraven so se pa preselile tiste mlade goske. To pa to! Saj si lahko kar predstavljate.

Zasmejejo se.

FINBAR: In takrat, Valerie, sem pa jaz tudi začel razmišljati, kaj naj naredim. Naj prodam kmetijo ali ne, saj veste, kako je to? Star sem bil dvaindvajset, mogoče triindvajset, kar predstavljajte si. No, in enkrat, zvečer je bilo, okoli enajstih ali pa dvanajstih je moralo biti, pa kar naenkrat potrka. Gospa Walsheva je bila, čisto iz sebe je bila, če gre lahko noter, je rekla, pa da sploh ne ve, kaj naj naredi. Moža je imela v službi, dežuren je bil, ona pa ni poznala nobenega drugega na našem koncu, in da je nekaj narobe, pravi. Kaj pa je, jo jaz vprašam. In mi pove, da jo je ravnokar po telefonu poklicala Niamh, najmlajša, ki je bila pri nekom, in da so tam klicali duhove, špiritistično seanso so imeli, ali kako se že reče?

VALERIE: Špiritistično.

FINBAR: Špiritistično, ja.

JACK: Špirit, ja! Čisti irski špirit, a ne Finbar?

FINBAR: Ne me jebat v glavo. Na špiritistični seansi je bila. Saj veste, kaj mislim? Pri nekom so bili...

JACK: A pri špiritistih?

FINBAR: Nehaj že no, bila je pač pri nekom, doma pri eni prijateljici ali pri

enih, ki jih je poznala. In so si naredili tako... Špiritistično seanso. In od tam je tudi poklicala mamo, naj jo pride iskat. Ta mali so rekli, da so vzpostavili stik z nekim duhom ali nekaj takega, ona se je pa grozno ustrašila in je rekla, da bo tisti duh prišel ponjo.

Jaz sem si mislil, da je vse skupaj eno navadno sranje, kaj pa drugega..., oprostite izrazu, Valerie. Mama od ta male, takole pred mano je stala, mi pa pove, da jo je šla iskat in da jo je pripeljala nazaj domov. Prav žal mi je, ampak meni se je zdelo vse skupaj malo preveč trapasto. Ona mi pa pravi, da sta nazaj grede nekaj videle, da je tudi ona videla, mama. Tako kot enega psa, po cesti je nekaj časa tekkel vstric z avtom, za avtom da je tekkel. Veste, Valerie, tukaj okrog je ogromno psov. Kmetje jih imajo. Ravno takrat je bil tukaj en res velik pes, Jack, a ne, a ga ni imel Willie McDermott? JACK: Jebenti, pa res, tak je bil..., če si ga videl od daleč, si mislil, da je tele. Ogromen je bil.

JIM: Saxon.

FINBAR: Točno, ja. Saxon mu je bilo ime.

JIM: Irski volčji hrt je bil. Iz Ulstra si ga je pripeljal.

FINBAR: Ogromen je bil, tisti pes. Ni bilo pa to nič posebnega, če si videl kakšnega psa. Povsod jih je bilo dosti. Razno raznih, v glavnem so bili čisti krotki. Bolj so lajali, kot grizli. Tako da me ni kaj preveč... ganilo, kar je povedala. Na vsak način je pa vztrajala, naj grem z njo, zato ker je ta mala, Niamh, tisti trenutek, ko sta prišle nazaj domov, postala čisto histerična in je trdila, da je nekaj na stopnicah. Mislim..., noben drug ni nič videl. Ona pa, da je nekaj tam, in tako naprej. Da je ženska, je trdila, ženska, ki jo gleda. Tako da gospa Walsheva sploh ni vedela, kaj naj naredi. Moža ni mogla poklicati, naj pride domov, in če bi šel torej jaz z njo? Čeprav, saj ne vem, kaj je mislila, da bi lahko jaz pomagal. Res ne vem. Bila je pa čisto panična, čisto je bila... Tako da sem šel z njo v avto, in sva se odpeljala. In... Marija pomagaj..., ampak jaz česa takega še nisem videl. Ta mala je bila... čisto na koncu je bila.

Ogrnili so jo z deko, bleda je bila pa tako... *pokaže Jackovo srajco*... tako bleda kot tole. Ne! Bolj, zato ker tale srajca je najbrž fino umazana.

JACK: Ha ha.

FINBAR: Ne zafrkavam se. Nikakor ni hotela iz dnevne sobe. Trdila je, da je na stopnicah neka ženska. Kaj pa dela na stopnicah, sem jo vprašal. Ona pa pravi: 'Gleda me.' Čisto prestrašena je bila. Jaz pa tudi nisem vedel, če je kaj požrla, kakšne droge, ali če je kaj pila, kaj sem pa jaz vedel, kaj so prej počeli tam dol. In sem rekel, da bo najbolje, da pokličemo doktorja Joeja iz Carricka. Joeja Dillona, Valerie, saj ga boste spoznala, še vedno ima ordinacijo v mestu, zraven Spara. Krasen človek. Dobil sem ga na telefon, in je rekel, da bo takoj prišel, ta mala Niamh je pa vpila name, naj zaprem vrata dnevne sobe. Zato, ker sem bil v veži, tam so imeli telefon, in je ona spet videla žensko, kako jo gleda skozi ograjo na stopnicah. Tako hudo je bilo z njo, da veste. Gospa Walsheva je pa poklicala očeta Donala, iz postelje ga je vrgla. In, vsa čast mu, prišel je, kakor hitro je mogel in hitro... tako malo blagoslovil hišo. On je bil... bolj pobožen kot Radio Vatikan. Z njim se ni bilo dobro hecati, mislim, če si bil slučajno hudobec ali kaj takega.

JACK: Še dobro, da ni kar skupaj padel. On je bil takle. *Iztegne kazalec in pokaže, kako suh je bil oče Donal*. Da bi on hudobca...?

Zasmejejo se.

FINBAR: Doktor Joe je ta mali dal pomirjevalo, tako da je potem zaspala. Mi smo pa nekaj popili, kaj pa naj bi drugega? Gospa Walsheva je bila pa jasno zelo, zelo... pretresena, res je bila. Ampak ji je oče Donal rekel, da naj se nič ne meni za tisto spiritistično reč, da je vse skupaj neumnost. Pa da si je Niamh vse samo predstavljala. V tistem pa... kaj? Zazvoni telefon. Sin je bil, brat od ta male, ki je bil poročen tam nekje pri Longfordu. Tudi on je bil čisto iz sebe..., da se mu je dojenček tako jokal in da ga je vzel iz posteljice in je šel z njim k oknu in da se je pri sosedih nekaj zgodilo. Polno avtomobilov da je pred hišo. Da so staro gospo, ki je živela v

hiši zraven in ki je pazila Niamh in drugi dve punc, ko so bile še majhne, zdaj je bila pa nepokretna, našli mrtvo na dnu stopnic. Padla je, in so jo mrtvo našli na tleh. In..., kaj jaz vem, a je bilo naključje, ali kaj? Jaz sem bil pa potem... tisto noč, doma sem bil, pred kaminom sem sedel, zadnjo cigareto pred spanjem sem si prižgal, in..., Jack ve, kakšna je bila naša hiša, stopnice so vodile dol v dnevno sobo... S hrbotom sem bil obrnjen proti njim. Proti stopnicam. Saj vem, da se zdaj sliši neumno, ampak jaz se takrat nisem mogel niti premakniti. Nisem se mogel pripraviti, da bi šel gor spat. Prepričan sem bil, da je nekdo na stopnicah. *Potihem se zasmeje.*

Kar obsedel sem tam, v ugasnjen ogenj sem buljil. Dokler se ni zdanilo, sem sedel tam. Kot kakšen majhen otrok. Nisem si upal premakniti, da me tisto ne bi videlo. Si predstavljate? Tudi cigarete si nisem mogel prižgati. Tako me je imelo, da bi kadil, pa nisem mogel... za znoret. Potem, veste, ko se je zdanilo, sem bil pa spet čisto dober. Jasno, da tam ni bilo nič, in vse skupaj..., ampak bila je pa tisto moja zadnja cigareta. *Kratek premolk.* Oni, Walshevi, so se pa tudi kmalu po tistem odselili. *Premolk.* Ja. VALERIE: Vi pa tudi, ali kako? V Carrick?

FINBAR *počasi prikimava*: Ja. Mogoče je bilo..., kaj pa jaz vem..., mogoče malo tudi zaradi tega. Ne vem.

VALERIE: Mhm.

JACK: Dol, tja, kjer je bolj svetlo, kaj?

FINBAR: Mhm. Mogoče. Čisto možno. Mogoče nisem več hotel biti čisto sam tam gor, ne vem. *Premolk.* Zdaj najbrž vi vsi mislite, da sem malo čez les.

Zasmejejo se.

FINBAR: A mogoče ne? Da sem čisto ubrisan? Grem jaz zdaj malo na minus dva deci, to bo še najbolj pametno. *Odide skozi vrata zadaj.*

JACK *zakliče za njim*: Kot da tega prej nismo vedeli, da si malo ubrisan, ali kaj? To pa res ni nič novega.

Zasmejejo se. Premolk.

JACK: Ja ja.

VALERIE: Si kar predstavljam, kakšna tišina zna biti tukaj.

JACK: O, to pa res. Ampak človek se

vsega navadi, a ne, Brendan?

BRENDAN: Se ja, tako da sploh ne misliš več na to.

JACK: Jaz in Brendan..., midva živiva sama. Jim ima mamico, ki skrbi zanj, midva, veste, sva pa sama, tako da lahko zvečer zmeraj pridete sem. Čez dan človek itak dela, tako da ima družbo. Se zmeraj kdo najde, ne prav veliko, kakšen pa že.

JIM: Pa radio imaš tudi lahko prižgan. *Premolk.*

JACK: Imate že kakšne... načrte, kaj boste tukaj...?

VALERIE: Niti ne, bom še videla, najprej bi rada samo malo...

JACK: Miru in tišine.

VALERIE: Mhm.

JACK: Ja, to ste pa prav prišla. Tega nam pa tukaj ne manjka.

Zasmejejo se.

JACK: Boste imela miru in tišine, tako da vam bosta..., pri ušesih vam bosta ven gledala.

BRENDAN: Vi se kar oglasite tukaj, kadarkoli. Jack ali pa jaz ali pa kdorkoli..., z veseljem vam bomo pomagali, če boste kaj rabila.

VALERIE: Hvala lepa, ampak zaenkrat mislim, da bo kar šlo.

JACK: Saj ste samo deset minut od tukaj. Bi pa rekel, da boste imela kar dosti dela, ko se boste Finbarja otepala.

VALERIE: Ah, on je pa prav prisrčen.

JACK: Kršenduš, raznorazne izraze sem že slišal o njem, ampak da bi bil pa prisrčen...? Kaj takega pa prvič slišim.

Finbar pride nazaj.

FINBAR: Kaj? Kaj zdaj prvič slišiš? O čem se pa zdaj pogovarjate, a, Jack? O tem, kako se je lani poleti tukaj dvajset Nemcev zasturpilo s pijačo? *Pomežikne Brendanu.* Mhm?

JACK: Ne. Bi prej rekel, da se je kaj takega zgodilo v Kroni. Tak guinness točite včasih, da te za štirinajst dni nažene v posteljo, pa še kam drugam.

FINBAR: Pustite jih, Valerie, to je samo nevoščljivost.

VALERIE: Najbrž res, kaj pa drugega?

FINBAR: Ste slišali, fantje? Končno je nekdo na moji strani.

JACK: Prav gotovo, ja. To Valerie samo

tako pravi, zato da jo boš peljal domov, zdaj ko si jo najprej dobro prestrašil, ker si na vsak način hotel srhljive štorije.

F I N B A R : Daj, no. Samo take cepce kot jaz je strah takih reči. Take, ki so že itak malo zmešani.

Zasmejejo se. Jim prešteva denar.

J I M : Bi še kdo... bi še kdo kaj?

J A C K : Ne, hvala, Jim. Jaz sem kar v redu. Ti pa daj.

J I M : Sigurno? Valerie?

V A L E R I E : Lahko jaz zdaj?

F I N B A R : Dajte no, Valerie, vi ste...

J A C K : Nikakor ne.

F I N B A R : Vi ste naša gostja. Vi ste gostja tukaj.

J I M : Boš enega ta kratkega, Finbar?

F I N B A R : Ne, hvala, Jim. Najlepša ti hvala, zaenkrat mi nič ne manjka. Najprej bom tole do konca.

B R E N D A N : Enega ta kratkega, Jim?

Nataka viski.

J I M : Hvala, Brendan. Jaz bom pa še malo naložil, a lahko?

F I N B A R : Ti kar daj, Jim.

Brendan poda Jimu kozarec viskija. Jim položi denar na šank in gre k peči, kozarec postavi na poličko nad kaminom.

J A C K : Da ne bo tako mrz.

F I N B A R : Točno tako.

Finbar pogleda na uro.

V A L E R I E : A bi vi zdaj šli?

F I N B A R : Ne, ne, ne, sploh ne. Samo na uro sem pogledal. Jutri imamo ohcet.

V A L E R I E : A vi tudi kar sami...

pomagate v hotelu?

J A C K : Zato, da mu ni treba še koga plačati.

F I N B A R : Samo zato, ja, prav gotovo.

Pomežikne Valerie.

J A C K : Saj se poznamo.

F I N B A R : Takole pa res, kadar imamo kaj takega večjega, takrat rad sam kaj postorim. Določene stvari. Ena najbolj pomembnih stvari, ki sem se jih najprej naučil v tem poslu. Kako pomembna je v kuhinji dobra osnova.

V A L E R I E : Za juho?

F I N B A R : Za juho. Za polivke, za k pečenki, za karkoli, povsod pride prav. No, to je ena od takih stvari. Kot en tak moj obred. Prva stvar zjutraj. Da pomagam

narediti osnovo. Tisto vržemo skupaj, kar nam je ostalo od prejšnjega dneva, pa še kaj za povrhu. Saj vem, da se najbrž sliši prav neumno, ampak jaz sem tak.

V A L E R I E : Meni se zdi to prav pristržno.

F I N B A R : Ah, saj ni nič takega. Bolj kot ena taka majhna vraža. Vam lahko oni povejo. Vsi me poznajo po tem.

J A C K : To je samo njegova finta.

B R E N D A N : Kdo pa se jutri poroči, Finbar?

F I N B A R : Poznaš Nualo Donnelly? Nu jo kličejo. Včasih je delala pri meni v Kroni. Od Declana Donnellyja ta mala. Navihana punca.

B R E N D A N : Že vem, ja.

F I N B A R : Jim, a nista bila vidva z Declanom včasih prav velika prijatelja?

J I M : Ubogi Declan. Julija bo že deset let. Naj mu da bog večni mir in pokoj. Kakšen človek je to bil.

F I N B A R : Ta mala, hčerka njegova, je pa tako navihana. 'Kar Nu mi recite,' mi je rekla prvi dan, ko je prišla delat k nam. Nikoli ji ni bilo nerodno, ali pa, da si ne bi kaj upala reči. Zmeraj nam je vedela povedati, kdo ga je prišel tako malo lomiti k nam. Sobe je pospravljala, saj veste?

Točno je vedela, katera dva nista poročena, zato ker je bila zjutraj, ko je ona prišla noter, postelja v taki sobi zmeraj že lepo postлана. Ženska, je rekla, pospravi posteljo zato, ker ima slabo vest. Da bi vse skupaj malo prikrla, sebi, pa tudi drugim. Krasna punca.

V A L E R I E : Pridejo dostikrat k vam taki pari?

F I N B A R : Ne, kje pa. Ne bi rekel. Samo Nuala, veste, ona je tako zgóvorna, opravljava pa tudi.

J I M *ob peči*: Koga bo pa vzela, Finbar?

F I N B A R : Oh, bog pomagaj, enega starega dedca s kmetov. Gotovo jih ima že čez štirideset. Prav škoda, da gre taka luštna mlada punca s takim starim kozlom. Mora že biti poln denarja. *Pogleda Valerie in pokaže proti Jacku.* Približno tako, kot bi vzela takega, kot je on. On ima tudi lep kupček skrit tam nekje med tisto svojo ropotijo, sem prepričan, da ga ima. In še zmeraj upa, da bo enkrat nanj ujel kakšno mlado punco. Ni tako, Jack?

J A C K : Točno tak načrt imam, ja.

F I N B A R : Ampak se jih je treba zelo paziti, takih starih fantov, ki živijo sami tukaj okrog. Zmeraj imajo gor na štedilniku velik lonec obare, potem pa vsakih par dni vržejo noter kakšne ostanke. To potem jejjo. A ni tako, Jack? Tako to gre?

J A C K : Jaz imam pravo pojedino, vsak dan.

F I N B A R : Fuj. To je nekaj groznega, te fantje. Potem si pa končno poiščejo kakšno punco, prahu imajo pa toliko, da to ni res. In celo življenje so navajeni živeti v dveh prostorih, tako da mora tista reva mlada najprej vse pospraviti in pomiti. Stari časopisi od trideset let nazaj, poceni kriminalke, vse leži tam v tisti vlagi, od tistega dne, ko jim je mamica umrla, ko je bilo tudi zadnjič, da se je kdo pritaknil tiste svinjarije. A ni tako, Jack?

J A C K : Do pike.

B R E N D A N : Klinec, Jack, oprost, ampak ti kar zase govori.

F I N B A R : Res so nekaj groznega. Rjuhe zamenjajo enkrat na leto, za božič. Povsod saje, po tleh se jim pa valja kakšen kos špeha, jajce in pol klobase.

V A L E R I E : Uboga punca.

F I N B A R : Uboga, res ja. Tako da je najmanj, kar lahko naredim zanjo, vsaj to, da bo imela krasno ohcet v Kroni in se bo imela vsaj česa spominjati v mrzlih nočeh, ki jo čakajo. Na zdravje.

Vsi so uživali v njegovem razglabljanju.

J A C K : Ampak veš, da si ti prav pokvarjen?

F I N B A R *pomežikne Valerie*: Jaz sem samo povedal, tako kot je.

J I M : Nuala se bo poročila. Kako gre čas.

F I N B A R : Ja.

J I M : Mhm. Dobro se spomnim, čeprav mora pa biti najmanj dvajset let od takrat, ko sva enkrat skupaj nekaj delala. Z Declanom. Če se že pogovarjamo o takih stvareh. Župnik iz Glena, dol naprej od tukaj, je rabil par fantov, da bi mu nekaj naredili. Dol v Carrick je prišel, v Krono. Samo zaradi tega, veste, je prišel iz Glena. Že to je bilo tako malo čudno. Da se je samo zato pripeljal, da bi dobil enega fanta ali pa dva za tisto reč. No, in Declanu, to se pravi Donnellyju, je to nekdo omenil. Da bi se dalo nekaj malega zaslužiti..., in je

prišel gor k nam, da bova šla naslednji dan do cerkve v Genu. Spomnim se, da sem imel takrat tako gripo, da sem mislil, da me bo pobralo, hudo vročino sem imel. Mama mi je rekla, da ne smem iz postelje. Vsaj toliko časa ne, da me bo nehalo kuhati. Ampak kaj, ko pa je bilo na vidiku par funtov na črno, tako da sem rekel Declanu, da greva naslednji dan. Ni problema. Kako je potem padalo tisti dan. Ne bom nikoli pozabil. Z avtom od svojega očeta me je prišel iskat. Tega se sploh ne da opisati, kako je smrdelo notri po ovcah. Za crkniti. Stari jih je kar v avtu okoli prevažal, si predstavljate?

Nasmihajo se.

J I M : No... in, tako se midva pripeljeva v Glen. Župnik naju je najprej odpeljal v zakristijo in nama povedal, kaj morava narediti. Samo en grob je bilo treba skopati na pokopališču, nič drugega. Tisti dan da bojo krsto v cerkev pripeljali, grob so pa rabili za naslednji dan dopoldne. Declan, ta si je vse upal, ga je pa kar naravnost vprašal: 'A nimate tukaj pri vas nobenega, ki bi to naredil?' Nakar je župnik tako malo previdno rekel, da so šli vsi fantje na neko tekmo ali nekaj podobnega. Padalo je pa tako, da nama je dal polivinilaste hlače za čez in gumijaste škornje, pa kar je še imel takega, in eno lopato vsakemu.

Sebi je pa odprl marelo, prav siten je že bil, in naju je odpeljal do tistega groba pod drevesom. Družinski grob je bil, dva sta bila že notri, mati in oče, to bo pa zdaj za ta mladega. No, saj ni bil ravno mlad, tako bolj v srednjih letih. Bila sta pa notri že dva pokopana, tako da sva hitro videla, da nama ne bo treba prav zelo globoko kopati. Župnik je šel potem hitro po svoje, da se bo nekaj pripravil ali kaj, midva z Declanom sva pa sama občepela tam. Padalo je pa tako..., jaz pa s tako grozno gripo. V rokah me je trgalo, potem so me začele pa še noge. Pa vrat tudi. In kako me je kuhalo. Ampak sva vseeno kopala, tako do kakšne pol, triletni metra sva prišla, ko sva si naredila malo odmora. In sva šla sedet kar v Declanov avto, in je on potegnil iz prtljajnika steklenico doma narejenega viskija in par sendvičev. Jaz

sploh nisem mogel jesti, ampak potegnil sem pa dobro, to pa. Da sem se malo k sebi spravil. Kar sedela sva nekaj časa v avtu, radio sva imela prižgan, dež je pa kar padal, potem sva šla pa spet ven in se lotila dela. Vsake pol urice sva malo nagnila, ker drugače sploh ne bi zdržala. Takrat sva tudi že videla, da so pripeljali krsto. Najbolj čudno je bilo pa to, da sta prišla v cerkev samo dva tipa, ali pa mogoče trije. Mislim..., to je ponavadi čisto kratek obred, tako da to je bilo pa res čudno, da je bilo tako malo ljudi, sploh pa, ker še ni bil toliko star.

No, in potem, ko je bil konec, naju je župnik prišel pogledat, kako nama gre. Takrat sva že skoraj končala, tako da nama je rekel, naj kar greva, in nama naročil, kdaj morava priti na pogreb, potem je pa hitro šel. Tako da sva bila midva z Declanom čisto sama tam. *Kratek premolk.* Pokojnik je pa ležal notri v cerkvi. Declan je šel po polivinil, da ga bova... mhm... pokrila čez jamo in položila gor ena stara vrata. No, in tako jaz lepo čakam Declana, popijem še zadnjo kapljo in stojim pod drevesom in razmišljam, da bi šla lahko domov grede še kaj popit. Kaj pa naj bi drugega?

In takrat sem ga zagledal, moškega, iz cerkve je stopil in šel naravnost proti meni. V obleki je bil, tako ves urejen, da sem jaz pač mislil, da se je prišel poklonit pokojniku. Ampak on pa kar naravnost proti meni, kar med nagrobniki. Tako malo je gledal okoli, kot da se ne znajde prav dobro. In pride k meni pod drevo in kar gleda v grob. Pojma nisem imel, kaj naj rečem. Mislim, kaj pa naj bi rekel? V tistem pa pravi on: 'A je to za tega in tega?' Imena se zdaj ne spomnim. Jaz pa: 'Točno, ja.' On pa meni: 'Ta grob ni pravi.' Potem pa spet jaz: 'Je, ja. Župnik je rekel, da je tukaj.' Takrat me pa pogleda, nekam težko je dihal skozi nos, kot da se bo zdaj zdaj razjezil. In reče: 'Pridi z mano, ti bom jaz pokazal.' In gre.

Jaz pa..., kaj za en kurc je pa zdaj to? Klel sem Declana, kaj se tako obira. Moški se pa obrne nazaj proti meni in pravi, sem pridi, tam je. Jaz pa..., mislim, tip je zgledal čisto zmešan. Ni dosti manjkalo, da nisem jaz kar

sam v grob padel, tako sem bil crknjen. Pa še tako bolan sem bil. Ampak sem šel vseeno za njim, samo zato, da bi bilo čimprej vsega konec. In potem se on ustavi pri enem grobu. Čisto novem. Samo ena slika je bila gor na spomeniku. Ene majhne punčke.

Takrat pa tip reče: 'Ta je pravi.' Jaz pa kar: 'Prav, gospod, če vi tako rečete, bom takoj začel, ni problema. Na svidenje.' On pa se..., čisto narahlo se dotakne spomenika in gre nazaj v cerkev. V tistem sem si jaz kar oddahnil, vam prav povem. Pa tudi Declan je prišel nazaj s polivinilom, tako da sem ga vprašal, če je videl kakšnega moškega. Pojma ni imel, o čem govorim. Tako da sem mu potem hitro povedal, vse se mu povedal, in sva se tako malo režala. Potem sva se pa hitro pobrala. Nazaj grede sva se ustavila še pri Zelenem zmaju in še malo popila, in ponoči mi je potem tudi vročina padla. Bil sem pa tako crknjen, da mi mama ni pustila na pogreb. Če se prav spomnim, je moral Declan čisto sam vse narediti. Jaz sem pa kar še par dni poležal. Nakar mi mama en dan prinese časopis, in jaz pogledam parte, notri je bila pa slika moškega, ki sva mu midva grob skopala. Saj si lahko mislite, kaj bom zdaj povedal. Točno tak je bil kot tisti moški, ki sem ga jaz srečal na pokopališču. Tako da sem najprej pomislil, da je moral biti tisti, ki sem ga jaz videl, njegov brat ali kakšen drug sorodnik. Potem sem vse skupaj že malo pozabil in dolgo nisem več mislil na to, dokler mi ni enega večera Declan povedal, da je ugotovil, zakaj je župnik iz Glena tistikrat prišel v Carrick iskat fanta za grob skopat. Moški, ki je umrl, je bil... ehm, precej na slabem glasu je bil..., da je perverznež. Marija pomagaj..., ko sem jaz to izvedel! Si predstavljate? Če je bil tisto res on? Da je hotel ležati v grobu s tisto... majhno punčko. Še potem, ko ju ni bilo več. Sploh nisem upal... niti misliti na to. Zdaj se mi je pa spet vrnilo, ko si ti omenil Declanovo hčerko. Ja.

Premolk.

F I N B A R : Jebenti, Jim. Kakšna grozna zgodba, ki si jo zdaj povedal.

J I M : Ne morem pomagati. Tako je bilo. Res, da sva tudi malo popila. Tistega špirita od Dicka Lenihana, se ga spomnite?

JACK: Pizda, ja. Tisto je pa bil strup. Luknjo v kozarec ti je naredil, kaj šele halucinacije.

Malo se zasmеjejo. Premolk.

VALERIE: Pa mislite, Jim, da so bile tisto samo halucinacije?

JIM: Prmejduš, da ne vem. Že res, da sem bil čisto zmešan, ampak je pa tudi čudno, da mi je točno pokazal, kje hoče biti pokopan, ne da bi jaz karkoli vedel o njem.

VALERIE: Mhm. *Prikima.*

FINBAR: Je vse v redu z vami, Valerie? *Malo se zasmеji.* Tako nekam blede se mi zdite.

VALERIE: Ne, ne, je že dobro.

Edino... mhm... kje imate pa tukaj stranišče?

BRENDAN: Joj. *Kratek premolk.* Veste, Valerie, vam bom kar naravnost povedal, čeprav mi je prav nerodno, ampak žensko je pokvarjeno. Ga pa itak...

Jack se zasmеje. Brendanu gre tudi na smeh.

BRENDAN: Saj delam na tem, da bo popravljeno, ko bojo prišli Nemci, ampak nekako še nisem prišel do tega.

FINBAR: O, Brendan, tako pa tudi ne moreš.

BRENDAN: Vas bom peljal v hišo, kar stopite z mano.

VALERIE: Ne bo nič narobe?

BRENDAN: Jasno da ne. Ni problema.

JACK: Brez skrbi, Valerie, če vas čez deset minut ne bo nazaj, vas bomo vsi trije prišli iskat.

BRENDAN: Ne serji klamf. Pridite, Valerie, greva. Vam bom jaz luč prižgal.

Izvolite.

FINBAR: Se vidimo.

VALERIE: Ja.

Brendanu je malo nerodno, ko spremlja Valerie v hišo. Premolk.

JACK: Ja ja.

Premolk.

FINBAR: Jebenti, Jim. Kakšna zajebana zgodba je bila pa to? Da greš take praviti eni mladi ženski? O perverznejših tukaj na deželi. Pizda ti...

Premolk.

JACK: Kot da tvoja je bila pa tako nedolžna, ali kaj?

FINBAR: O tistih utgancih? Tisto pa res ni nič takega.

JACK: Sploh si pa ti sam začel s tem. Z vilami. Vile, lepo te prosim! Ženska vendar stanuje v tisti hiši.

FINBAR: Pozabil sem, da je bila tista hiša. Od Maure Nealonove. Pozabil sem. Preprosto sem pozabil.

JACK: Pozabil, ja?

FINBAR: Kaj?

JACK: Ne se zdaj tukaj nekaj sprenevedati.

FINBAR: Kaj hočeš reči?

JACK: Kaj pa to, da si jo peljal malo naokoli, pa vse to?

FINBAR: Ja, pa kaj?

JACK: Da si jo peljal okoli rta, pa to?

Kratek premolk. Finbar pogleda Jima, nato spet Jacka.

FINBAR: In?

JACK: Tako da se ne zdaj ti meni sprenevedati, da si pozabil.

FINBAR: Jack, kako misliš, da se sprenevedam? *Premolk.* Nekaj sem te vprašal. *Kratek premolk.* Kako?

JIM: Dajmo, fantje, bomo še enega ta kratkega. Nehajta zdaj.

FINBAR: Čakaj malo, Jim. Kako?

JACK: Tako pač. Najprej si mene pripravil do tega, da ji grem pravit zgodbo o hiši, v kateri živi.

FINBAR: Če pa nisem vedel. Saj ti pravim, da nisem.

JACK: Ni važno. In potem začneš ti praviti zgodbo o ta mali Walshevi.

FINBAR: Kaj? Saj si mi ti rekel, naj jo povem.

JACK: Kaj?

FINBAR: Ti si začel govoriti o cigaretah, pa o tem, kdaj je kdo pokadil zadnjo.

Takrat, ko si jih ponujal naokrog.

JACK: Ne ga srači. Duhovi in cigarete.

FINBAR: Prav. Oprosti. Žal mi je, da smo začeli s temi zgodbami. A je v redu? Zato pa zdaj tudi nehajmo z njimi. Jaz ne bom nič več rekel.

JIM: Ja, jaz sploh nisem nič pomislil. Kar začel sem govoriti. Ko si ti omenil Declana Donnellyja... Nič slabega nisem...

FINBAR: Ja, ja, ja, Jim, je že v redu.

Noben od vaju ni nič kriv. Meni je žal. Zdaj pa končno nehajmo s tem, pa bo.

JACK: O, a zdaj je pa tebi kar naenkrat žal?

FINBAR: Ja.

JACK: Kot da ni bilo predvideno, da bo to del ogleda pod tvojim strokovnim vodstvom?

FINBAR: Jack, nehaj.

JACK: Krajevne znamenitosti, pa to?

FINBAR: Jack, ne zdaj.

JACK: Potem pa ti zdaj ne zajebavaj Jima, samo zato ker je lepo povedal zgodbo, potem ko si ti najprej svojo.

FINBAR: Če je pa to tako, Jim, potem mi moraš pa res odpustiti. Oprosti. Sem se ti zdaj opravičil ali ne? *Jacku.* Ti pa tudi nehaj s tem...

...da sem jo pripeljal na... ogled... Ne me vleči za jajca. Poglej, ženska se je sama preselila sem. Nekaj mora biti zadaj. Nekaj se ji mora dogajati v... življenju. Jaz bi ji pa rad vse skupaj samo malo olajšal. Tako da bi se dobro počutila tukaj, jebenti. Tako da...

nehaj namigovati na... ne vem kaj vse. Tega pa ne bom dovolil. *Premolk.* Lepo sem se opravičil Jimu. In nobene zgodbe ne bom več povedal. *Kratek premolk.* Sploh sem pa jaz poročen. Resno mislim. Fantje, vi ste samski. *Kratek premolk. Jacku, prijazno.* In ne spomnim se, kdaj sem tebe nazadnje videl v obleki. *Premolk.*

JACK: A zdaj bom pa jaz na tapeti?

JIM: Čakajta malo. Zdaj pa res nehajta. Dosti je bilo.

JACK: Ti torej misliš, da imam jaz kakšne namene?

FINBAR: Ne vem. Zakaj jih pa ne bi imel?

JACK: Velikokrat sem jaz v obleki. Koliko časa pa tebe že ni bilo sem? Tako da se ti ni treba zdaj delati, da smo mi tukaj sami zarukani kmetavzarji. Tudi ti si od tukaj. *Premolk.*

FINBAR: Nič takega nisem rekel, Jack. Čisto narobe si me razumel. Ampak ni vredno, da bi se midva zaradi tega skregala. Rajši mi povej, kaj boš spil? Da bo že enkrat mir s tem. Prav?

JACK: Pizda, nič ne boš ti meni plačeval pijače. *Kratek premolk.* JAZ jo bom tebi, in šele potem bo mir s tem.

Jack iztegne roko. Rokujeta se.

JIM: Tako se to dela, fantje. Tako, ja. Tako je prav.

Jack stopi za šank.

JACK: Kaj bosta?

FINBAR *ponudi roko Jimu:* Oprosti, Jim.

J I M : Daj no, daj. Nehaj. *Rokujeta se*. Sem že pozabil.

J A C K : Finbar?

F I N B A R : Ehm. Jaz bi še eno veliko, Jack. To bi ja, se mi zdi.

J A C K : Pa še enega ta kratkega za zraven, a ga ne bi...?

F I N B A R : Jebenti, a bi me rad v grob spravil, ali kaj? Jim, a vidiš? V grob me hoče spraviti.

J I M : Ah.

J A C K : Jim?

J I M : Enega ta kratkega, Jack, hvala.

J A C K : Pa eno veliko za zraven, a ne?

J I M : Daj.

F I N B A R : Saj ti ne more škodovati.

Premolk. Jebenti, ampak prejle je bilo pa že kar malo vroče, a ni bilo?

J A C K : Ne bomo zdaj še enkrat pogrevali tega. Lahko ji pa povemo par vicev, ko bo nazaj.

Zasmejejo se.

F I N B A R : Jebenti, veš, da res. Kako pa kaj mami, Jim?

J I M : Oh, tako ti bom rekel. Leta. Nič drugega ji ni. Edino leta jo dajejo.

F I N B A R : Kaj pa drugega? Res moram enkrat stopiti gor do tebe, da jo bom obiskal.

J A C K : Malo prej sem tudi jaz to rekel. Res bi bil že čas, a ne, Jim?

J I M : Ah.

F I N B A R : Pa jo lahko pustiš kar samo, kadar greš malo ven, recimo takole, ko greš na pijačo?

J I M : O seveda, ni problema. Ona čisto vse še ve. Edino vidi slabo. Drugače je pa še čisto pri sebi. Jaz ponavadi vse zamešam, vse tiste njene tablete in kapsule. Ona pa točno ve, kdaj mora kaj vzeti. Prav neverjetno. Televizijo imava kar v njeni sobi. Vsak večer jo malo gleda, potem pa zraven zaspi.

F I N B A R : To pa tudi ni tako slabo, kaj?

J I M : O ja, ona je še čisto... Jutri jo bom peljal na obisk k sestri, v samostan.

J A C K : Ni ona v enem strogem redu?

J I M : Ja, zelo. Sploh nič ne govorijo, ali pa da bi kaj... Ampak sestra je še šest let starejša od mami, tako da, saj veš...

F I N B A R : Ta je pa dobra. Kaj pa jutri, ko se bo morala z avtom peljati?

J I M : O, zvečer bo tako preč, da bo zaspala, samo da bo spet videla svojo posteljo.

F I N B A R : Mhm.

J I M : O ja.

Brendan in Valerie prideta nazaj.

B R E N D A N : Tisto je pa originalno. Še preden je bila zgrajena ta hiša.

V A L E R I E : A tako?

F I N B A R : Lej no, pa sta le prišla, mi trije smo pa ravnokar hoteli po vaju.

V A L E R I E : Malo sem si še hišo na hitro ogledala.

F I N B A R : Nima preveč razmetano?

V A L E R I E : Bolj je pospravljeno, kot imam jaz ponavadi.

J A C K : Sestri sta bile danes pri njemu. Samo zato.

F I N B A R : Sem ju videl, ja, da sta bili na kosilu pri meni v Kroni.

B R E N D A N : Da se ne bi zdaj preveč hvalil...

F I N B A R *previdno*: Oh, bom hitro nehal.

Že vidim, da je tole malo občutljiva tema. Ehm, Valerie, draga moja, jaz vas ne bi rad predolgo zadrževal tukaj, tako da bi jaz zdaj počasi šel in bi vas zapeljal...

B R E N D A N : Oh, bomo že mi poskrbeli zanj.

F I N B A R : Ne, ne, saj meni se nikamor ne mudi.

V A L E R I E : Meni se... ehm... Zdaj ko sem poslušala... te vaše, ehm... zgodbe.

Meni se...

F I N B A R : Konec, s tem smo zdaj nehali.

Dosti je bilo starih zgodb, saj vse skupaj ni nič drugega kot prazne marnje. Prej, ko vaju ni bilo, smo se še malo hecali o tem. Da se bo še nam na koncu čisto zmešalo! Saj danes ne bo mogel noben od nas zaspiti!

V A L E R I E : Ne, veste... Meni se je nekaj zgodilo. Danes zvečer, ko sem vas poslušala, ko ste govorili o tem. To je zame zelo važno. Da vem, da nisem... zmešana. Hočem reči..., saj v glavnem sem čisto normalna..., mislim..., nič takega, nikoli... Delala sem. Dobro službo sem imela, v Dublinu, na univerzi. Potem ko sem dobila hčerko, Niamh, sem šla spet nazaj delat. Moj mož uči, na strojni fakulteti. Niamh sva dobila osemindesetega leta. Ko je

bila stara pet let, sem šla nazaj v službo. Ko je šla v malo šolo. Danielovi starši, od mojega moža starši, so jo pazili. Njegova mama jo je hodila iskat v šolo, jaz sem jo pa pri njih pobrala, ko sem šla iz službe. Lani si je pa na smrt želela, da bi se naučila plavati.

So imeli v šoli vse organizirano. Cel razred so ob sredah vodili v Clontarf na center za rehabilitacijo. Tako dobro ji je šlo.

Nobenega problema. Uživala je v vodi. Komaj je čakala, da bo sredi in bojo šli spet plavat. Ob sobotah jo je pa vozil v bazen Daniel in tako...

In čeprav je bila tako bistra, vesela, srečna punčka je bila, jo je bilo pa zelo... No, ponoči se je zelo bala spati. Grozno se je bala teme. Nikakor ni hotela, da bi jo pustila samo v sobi.

Eden od naju je moral zmeraj toliko počakati zraven nje, da je zaspala, pa še potem se je velikokrat zbujala in je prišla k nama v spalnico in se ulegla zraven naju.

Stalno sem jo spraševala, kaj je tako hudega, kadar gre spat. Samo čez..., dan, veste, ji je bilo čisto vseeno. Nočna mora je bila zadnja stvar, ki bi mislila nanjo.

Pravzaprav..., sploh ni... ni mislila na to. Ampak zvečer... so bili pa ljudje na oknu, pa na podstrešju, pa da gre eden dol po stopnicah. Pa da otroci trkajo, notri v steni.

In nasproti nas, na drugi strani ceste, je trdila, da stoji en možki in da ga ona točno vidi. Polno tega je bilo. Kako je bila uboga.

Jaz sem jo hotela odpeljati k zdravniku, ampak je Daniel zmeraj govoril, da bo že bolje, samo da bo malo zrasla. Edino to, da morava paziti, kakšne knjige ji dajeva, pa kaj gleda zvečer na televiziji in podobno.

Samo, veste, ona se je bala tudi tega, da bo, ko se bo enkrat zbudila, čisto sama, da bosta ati in mami nekam šla, in da bo ona čisto sama doma. To je enkrat povedala Danielovi mami. In da tudi nobenega

pohištva in preprog ne bo več, da bo vse izginilo. Si predstavljate? Tako da sem ji hitro rekla, saj veš, da te ne bova nikoli, nikoli te ne bova..., in da naj ne bo tako neumna. In da naj me kar pokliče čez dan,

kadarkoli me lahko pokliče, in bom takoj prišla in jo odpeljala, in da se nima česa bati. Znala je našo številko doma, grozno

hitro si je zapomnila številke, vse. Našo domačo je znala, pa od babice in mojo v službi. Vse je vedela.

No, lani marca so pa imeli v šoli tekmovanje, no, ne ravno..., otroci naj bi preplavali eno dolžino bazena in bi s tem zbirali denar za dobrodelne namene. Obljubila sem ji, da jo bom prišla gledat. Ampak sem... sem bila pozna, nekaj sem se zamudila v službi, tako da sem jo lahko prišla samo še iskat. In ko sem..., ko sem prišla do tja..., je bil spredaj rešilec, ampak se mi ni zdelo nič čudnega, saj je bilo to na centru za rehabilitacijo, tako da sem pač mislila, da so nekoga pripeljali. Nič posebnega se mi ni zdelo.

Ko pa sem prišla noter, sem videla, da je bazen čisto prazen, in eno učiteljico, okrog nje pa skupino otrok. Učiteljica je jokala, pa nekaj otrok je tudi jokalo. In ena od žensk, ena od mam, ki so bile tam, je prišla k meni in mi povedala, da je prišlo do nesreče. Da je Niamh z glavo udarila ob bazen in da je bila nekaj časa pod vodo in da jo zdaj poskušajo oživljati. Pa da bo vse v redu z njo, je še rekla.

Jaz sploh nisem mogla verjeti, da se to res dogaja. Mislila sem, da se to dogaja komu drugemu, ne meni. In sem šla noter, se pravi, odpeljali so me noter, v neko sobo, in tam je bila Niamh, na mizi. Na mizi za ping pong je bila, in reševalec ji je dajal... umetno dihanje.

V kopalkah je bila. In reševalec mi je rekel, da se mu zdi, da nič od tistega, kar poskuša, ne deluje. Da ne ve, če je še živa. Tako da jo je zavil v brisačo in jo odnesel v rešilca. Jaz sem se peljala zadaj z njim. In po radiu so sporočili v Beaumont, da prihajamo in da jo bojo priključili na aparate in tam naprej oživljali. Ampak reševalec je takrat že vedel, tako se mi zdi. Saj ni dihala, in on je to dobro vedel, in mi je rekel, če bi se rada poslovila od nje v rešilcu, za vsak slučaj, če potem v bolnici ne bi več imela priložnosti. Narahlo sem jo objela. Ledeno mrzla je bila. Rekla sem ji, da jo ima mamica strašno rada. Čisto taka je bila, kot da spi, samo da je imela ustnice čisto plave in da je bila mrtva.

Vse se je zgodilo tako hitro. V par minutah. Saj si lahko mislite. Kako hudo je bilo. Tudi

med mano in Danielom. Meni se je zdelo, da to sploh ni res. Na pogrebu mi je bilo čisto tako, kot da lahko kar grem in jo vzamem ven iz krste in bo vsega skupaj konec.

Mislim pa, da je Daniel... Ne vem, če me je res krivil ali ne, saj navsezadnje jaz nisem mogla nič narediti. On je imel pa zmeraj več dela v službi. Ogromno. Tako da se je nekako zamotil... Jaz pa..., jaz sem bila pa bolj..., sploh nisem vedela, kako naj to... Okrog sem hodila, hotela sem... Kar doma sem bila, z Danielovo mamo, gor pa dol sem hodila po stanovanju. Samo to, cele mesece. Tudi govorila nisem nič o tem.

Premolk.

Potem pa..., enkrat zjutraj. V postelji sem še bila, Daniel je pa že šel v službo. Ponavadi sem kar ležala, v bistvu sem se silila, da bi še malo spala. Kar tako. Takrat je pa zazvonil telefon. Dolgo je zvonilo. Čez nekaj časa je končno nehalo, in sem jaz spet malo zadremala. Dokler ni spet začelo, dolgo je zvonilo. Tako da sem mislila, da je gotovo Daniel, kdo pa drug. Moral je biti nekdo, ki je vedel, da sem doma.

In sem se le spravila dol v dnevno sobo in se oglasila. In... Zelo slabo se je slišalo. Šumelo je. Kot da je nekaj narobe na liniji. Slišali so se neki glasovi, nič pa nisem razumela, kaj govorijo. Dokler nisem zaslišala Niamh. 'Mamica,' je rekla. Jaz pa... 'ja'..., samo to sem lahko rekla.

Premolk.

Ona je pa rekla... Hotela je, da jo pridem iskat. Veste, saj ne vem, nisem bila prepričana, če se mi ni to sanjalo, ali če niso bile sanje tisto, da nje ni več. In sem rekla: 'Kje pa si?'

Ona je pa rekla, da se ji zdi, da je pri babici. V spalnici pri babici. In da babice ni nikjer. In da jo je tako strah. Da otroci trkajo v stenah in da je čez cesto moški, ki jo gleda, in da bo šel zdaj zdaj čez cesto. In če bom prišla in jo odpeljala?

'Seveda bom,' sem rekla, jasno, da bom. Spustila sem slušalko in stekla ven v avto, kar v majici s kratkimi rokavi, v kateri sem spala. Odpeljala sem se k Danielovi mami. Videla nisem skoraj nič, tako sem jokala. Hočem reči, dobro sem vedela, da je ne bo

tam. Vedela sem, da je ni več. Ampak že to, da sem pomislila, da jo je tam..., kjer je ona zdaj, kjerkoli že je... in da jaz ne morem čisto nič...

Danielova mama je poklicala zdravnika... in jaz sem potem spala... en dan ali dva... in samo spala sem. Bilo je pa... Daniel je rekel, da se... moram pač sprijazniti s tem, da Niamh ni več. Jaz sem pa čutila, da bi se moral predvsem on sprijazniti s tem, kar se je meni zgodilo. Vztrajal je, da bi morala začeti hoditi na kakšno terapijo, ker da bo potem... da bo potem vse v redu. Samo, kaj lahko meni pomaga, če je pa ona tam nekje? In me... še zmeraj me potrebuje... *Premolk.*

J A C K : Pa mislite, da se vam res ni vse skupaj sanjalo? Mislite, da ne?

Kratek premolk.

V A L E R I E : Jaz sem jo slišala.

Kratek premolk.

F I N B A R : Gotovo, Valerie, ker takrat ste morala biti še v groznem šoku. Take stvari se dogajajo. Možgani... se trudijo, da bi stvari nekako... prišli do konca, razumete? *Premolk.* A bo vaš mož... prišel sem?

V A L E R I E : Mislim, da ne.

F I N B A R : Oh, to bi bilo pa tudi škoda, da ga ne bi... da ga ne boste... več videla, zaradi nečesa takega... takega... ehm, za kar tudi vi sami ne veste, kaj je bilo.

Kratek premolk.

B R E N D A N : Valerie pravi, da točno ve, kaj je bilo.

F I N B A R : Vem, samo tega pa tudi ne moreš kar verjeti, in da bi zato..., a veš..., mislim..., stvari je treba vseeno pogledati malo bolj na široko.

J I M : Kaj pa, če je bila pomota?

B R E N D A N : Kaj?

J I M : Lahko, da je kdo zavrtel napačno številko. Ali pa da je bilo kaj narobe s telefonom? Zakaj pa ne? In se vam samo zdi, da ste nekaj slišala? Lahko, da je bilo kaj narobe z linijo.

B R E N D A N *vzroji*: Pizda, Jim, samo potem ne bi slišala glasu.

J I M : Kaj pa, če je bil kdo drug?

J A C K : Čakaj malo, Brendan, ne zdaj tako, no. Jim je hotel samo nekaj povedati, pizda ti.

F I N B A R : Fantje, ne zdaj.

JACK: Ne se razburjati.

VALERIE: Nehajte. Sploh nočem... Nekaj je pač bilo. Vesela pa sem, da sem tukaj in da sem... slišala tisto, kar ste vi pripovedovali. Vem, da nisem zmešana. *Kratek premolk.*

FINBAR: Valerie, ljuba duša, česa takega pa res ne bi noben od nas pomislil. Ampak... veste..., saj noben ne ve nič o teh starih, mislim, saj niso niti resnične. Človek sliši vse mogoče, polno takih zgodb. Ampak ponavadi se na koncu zmeraj najde kakšna razlaga. Saj je še Jim sam rekel, da se je njemu takrat bledlo od vročine. A ne, Jim?

JIM: Ja, dobro me je kuhalo.

FINBAR: Ali pa Maura... Maura Nealonova... Brendan, a mogoče ni bila vsak večer tukaj? Brendan? Koliko je ponavadi popila? Povej zdaj po pravici.

BRENDAN: Koliko da je popila?

JACK: Imej malo spoštovanja, Finbar.

FINBAR: Samo nekaj hočem povedati, Jack. Ta stara ga je dobro dajala na zob.

JACK: Saj ga mi vsi.

FINBAR: Čakaj no, ne ravno tako. Ona je bila alkoholičarka, Valerie. Steklenico viskija je spraznila, ne da bi ti sploh opazil, pa si bil lahko zraven nje. Kako potem taka ženska ne bi povsod slišala, da nekaj trka? JACK: Čakaj, zdaj ji pa že delaš krivico. Ženska je mrtva, ona se ne more več braniti.

FINBAR: Saj nimam nič proti njej. Če bi zdajle, če bi ta hip stopila sem noter, če bi bila še živa, bi ji jaz plačal pijačo, in prav vesel bi bil, če bi hotela še eno. Jaz bi bil prvi, ki bi ji plačal pijačo. Samo, jaz tudi sam delam za šankom dol v Kroni. Tako da še predobro vem, kaj naredi pijača iz človeka. Rada ga je cukala, nič drugega nisem rekel. BRENDAN: Kaj pa tvoja zgodba? Kaj pa Walshevi?

FINBAR: Poslušaj me. Kolikokrat bom moral še ponoviti? Oni so bili vsi malo zmešani, od prvega do zadnjega. *Premolk.*

FINBAR: Res, da sem se tisto noč usral od strahu. Priznam. In to ravno zaradi takih zgodb. Ne maram misliti na to. Kaj sem prestajal tisto noč. Bil sem pa tudi še zelo mlad. Kar je bilo, je bilo, tisti norci zajebani. *Premolk.*

FINBAR: Sploh pa nisem povedal tistega, kar je najbolj важно. In sicer to, da mi je res zelo, zelo hudo zaradi vaše hčerke, Valerie. Zelo hudo mi je.

JACK: Saj nam je vsem. Jasno, da nam je. To je grozno.

Dolg premolk.

FINBAR *pogleda na uro*: Zdaj bom pa jaz na žalost res moral iti. Saj vas ne bi rad..., ampak res...

VALERIE: V redu.

BRENDAN: Veš, kaj, jo bom jaz zapeljal.

FINBAR: Ne bi šla mogoče vseeno rajši zdaj z mano?

VALERIE: Mhm.

BRENDAN: A ne bi še nekaj popila in še malo posedela?

VALERIE: Ja, pa bom res. Malo bi še ostala tukaj.

FINBAR: Ji ne boste več pravili starih zgodb?

JACK: Nehaj zdaj kot kakšna stara baba. Valerie bo čisto v redu.

FINBAR: Res?

JACK: Valerie bo v redu.

JIM: Bi potem lahko mene zapeljal, Finbar?

FINBAR: Ni problema, Jim.

JACK: Potem drži za jutri zaradi avta očeta Donala?

JIM *šteje denar*: Kot pribito. Jasno. Okoli tričetrt na devet bom pri tebi.

JACK: Krasno. Ker..., saj veš, jaz bom moral še h Conoru Bolandu.

JIM: Ja. Velja. Hm, Brendan...

BRENDAN: Eno?

JIM: Prosim.

Brendan zavije v plastično vrečko politrsko steklenico viskija in jo da Jimu. Jim hoče plačati, vendar Brendan diskretno zamahne z roko.

FINBAR: Si?

JIM: Ja. Valerie.

VALERIE: Prav vesela sem, da sva se spoznala.

JIM *jo prime za roko*: Zelo hudo mi je zaradi tega, kar se vam je zgodilo. Sem pa tudi čisto prepričan, da je vaša punčka nekje na varnem in da ji je lepo, kjerkoli že pač je, in jaz bom danes še malo molil zanjo, čeprav vem, da ona tega sploh ne

rabi. Ona je svetnica. Taka majhna, nedolžna. Tisti moški pa, ki sem ga jaz takrat videl na pokopališču, tisto je bilo samo od špirta in vročine. Ima Finbar čisto prav. Vi pa uživajte mir in tišino tukaj pri nas. Saj se bova še kaj videla. Krasna ženska ste, Valerie. Lahko noč.

VALERIE: Lahko noč, Jim. Hvala vam.

JIM: Je že dobro.

FINBAR: Valerie? *Prime jo za roko.*

VALERIE: Hvala za vse.

FINBAR: Meni je bilo v veliko veselje.

Se bom kaj oglasil pri vas, jutri ali pa pojutrišnjem, in... *Kima ji.*

VALERIE: Prav.

FINBAR: Potrudili se bomo, da se boste lepo imela, ko se boste malo navadila. Zelo smo veseli, da ste tukaj. *Nerodno jo poljubi na lice.*

VALERIE: Hvala za vse, Finbar.

FINBAR: Je že v redu. Fantje?

JACK: Finbar.

FINBAR: Saj se kmalu vidimo. Jack, upam, da se.

Rokujeta se.

FINBAR: Velja?

JACK: Se vidimo.

FINBAR: Brendan.

BRENDAN: Lepo počasi zdaj, Finbar. Pa dobro vozi.

FINBAR: Boš videl, da bom kmalu spet prišel, ne tako kot danes.

BRENDAN: Velja.

JIM: Lahko noč.

BRENDAN: Lahko noč, Jim.

VALERIE: Se vidimo.

JACK: Midva se vidiva zjutraj.

JIM: Ob tričetrt na devet.

FINBAR: Adijo.

Jim in Finbar odideta.

JACK: Tako je to.

BRENDAN: Mhm.

JACK: Oprosti, da sem tako vzrotil. Malo prej.

BRENDAN: Že dobro. Jaz sem hotel samo...

VALERIE: Meni se zdi, da sem jaz vsega kriva.

JACK: Ne lomite ga, Valerie. Vi pa res niste nič kriva. Dajte no... To je že v redu, da mi takole sedimo tukaj in se malo hecamo s starimi štorijami. Ampak je pa

čisto nekaj drugega, če je to osebno. Tako kot se je vam zgodilo. In jasno, da se potem ljudje različno odzivajo..., vsak po svoje. Jim ni..., saj veste...

BRENDAN: Ja...

JACK: Nič slabega ni mislil.

BRENDAN: On že ni resno mislil, ko je rekel, da je bilo mogoče kaj narobe z vašim telefonom, jaz že mislim, da ne.

Vsi trije se tiho zasmijejo. Premolk.

JACK: Je pa to... nekaj strašnega, kar se je vam zgodilo. Bogve, če človek sploh kdaj preboli kaj takega. Ne mislim tistega... klica po telefonu..., ampak...

VALERIE: Vem, da ne. *Premolk.* Ne vem. *Premolk.*

JACK: Nama je zelo hudo, res.

BRENDAN: Dajta, se bomo usedli k peči. Nekam mraz je. Bomo še nekaj popili, preden gremo.

JACK: To je pa dobra ideja.

BRENDAN: Mi daste kozarec, Valerie? Jack, ti boš pa še enega ta kratkega, a ne? Za na pot.

VALERIE: Lahko zdaj jaz?

JACK: Oh, ne, to pa ne.

BRENDAN: Na račun hiše. Uradno ne točimo več. Pridita.

Jack in Valerie se premakneta bližje k peči.

JACK: Še ti se stisni sem. Nam bo hitro toplo.

BRENDAN: Konjak vam bom prinesel, Valerie. Tole vino v hladilniku je čisto premrzlo.

JACK: Dobro.

VALERIE: Oh, krasno, hvala.

JACK: Lepo. Pa smo. *Brendanu.* Z Jimom bo pa hudo, a ne, ko bo..., ko bo mama enkrat šla, kaj praviš, Brendan?

BRENDAN: Zelo bo hudo. Veste, Valerie, hudo bolna je, že leta. Leto za letom jo počasi pobira. Razvaja ga pa še zmeraj tako, da to ni... Kljub...

JACK: Res ga, ja. Pa kako.

Brendan prinese pijačo.

VALERIE: O, tole bo pa kar preveč.

BRENDAN: Saj ni toliko.

JACK: Saj noben ne pravi, da morate popiti do konca. Toliko da boste vedela, da on vse nazaj v steklenico zlije.

BRENDAN: A tudi zdaj me boš še zajeval?

JACK: Predvsem mislim, da bi morali tole spiti na vaše zdravje, Valerie.

BRENDAN: Ja, Valerie. Na vaše zdravje.

JACK: Upam, da se vam bo vse... *Dvigne kozarec...* na koncu...

BRENDAN: Na zdravje.

VALERIE: Na zdravje.

Počasi pijejo. Jack nekaj časa gleda Brendana.

JACK: To ti je dečko.

Nasmehnejo se.

VALERIE: Vi pa nimate nič otrok, Jack?

JACK: Ne, draga moja, nikoli se nisem poročil. Zato pa temu tukaj zmeraj govorim, naj se le dobro razgleda naokrog. Takole mlad, kot je on. Da ne bo tako končal kot jaz.

VALERIE: Vam je kaj žal, da se niste?

JACK: Ah, katera bi pa mene marala?

Takega zajebranega starega tečnega?

BRENDAN: To imaš pa tudi prav.

JACK: Oh, ja..., čeprav, veste, ni to tako... Mu to tudi ves čas govorim.

Brendanu. Ko sem dol v delavnici. In imam tisto kurčevo kovinsko streho nad glavo.

Čisto sam ob stranski cesti. Veste, glavno cesto v Carrick so zdaj drugje speljali. In ni nikjer žive... poleti je noter ko v peči,

zaradi tiste strehe zajebrane kovinske, kadar pa ne žge, pa dež tako tolče po njej, kot bi opeke dol padale. Kako to razbija...

Jaz sem pa kar tam, in edini avto, ki se kdaj ustavi..., so v njem taki, ki tako ali tako poznajo te kraje. Tako da res čutiš, kako si sam.

Čeprav, kaj pa naj? Saj pridem včasih sem kaj popit, ali pa kar tako malo. To je važno, da ima človek malo družbe. In da... da imaš..., ja, da imaš koga. To pa res.

VALERIE: Pa ste se kdaj hoteli poročiti? Ko ste bili mladi?

JACK: O, seveda, ja. Jasno, da sem se. Kaj pa hodi mladim fantom drugega po glavi?

Brendan ve. Da sem imel punco. Takrat, daleč... Luštna mlada je bila. Bila sva skupaj... ehm, ja, tri leta je trajalo, od triinšestdesetega do šestinšestdesetega.

Samo ona je hotela na vsak način gor v Dublin, veste. Tako nekako se ji je zdelo, da bi midva to morala napraviti. Jaz pa..., saj še danes ne vem, ampak nekaj me je držalo..., tak strah čuden..., čisto brez osnove, ampak ravno toliko, da se nisem

mogel premakniti od tukaj. Tako da tudi nisem mogel razumeti, zakaj, hudiča, je njej toliko do tega, da hoče odnesti pete gor v Dublin. In jih na koncu tudi je, tako je pač bilo. Delati je začela in čakala me je, da bom prišel gor za njo.

Mene je pa kar nekaj držalo, veste, sem bil prav trapast, tak zajebran občutek sem imel, kot da je to, ne vem, tisoč kilometrov daleč. Nisem maral hoditi gor k njej.

Ampak parkrat sem vseeno šel. In to... samo zaradi ene stvari sem šel..., ona je imela... svojo sobo je imela. Mrzlo, vlažno luknjo. Grozen sem bil. Tako nekako je nanoslo, da sem hodil gor k njej samo zaradi ene stvari. Nisem prenesel, da bi bil stran od tukaj. Ne vem, kako to. Saj sem bil zelo vesel, kadar sem šel k njej, ampak to bolj zaradi... tako, no, zaradi postelje pač... zaradi svobode. Že naslednji dan, po tem, ko sem ponoči dobil tisto, zaradi česar sem prišel, in sva šla recimo na sprehod v park, sem bil ves tečen in zoprni in zadirčen.

Premolk.

JACK: Srce sem ji srl, revi ubogi. Joj, saj potem ko si starejši in takole gledaš nazaj, kaj si počel, šele takrat vidiš, koliko stvari narediš čisto brez razloga. Da narediš veliko stvari kot iz kakšnega preklestva. Tudi na pisma sem ji nehal odgovarjati. Pizda, prav groza me je bilo vsakič, ko je prišlo kakšno pismo od nje. In me je ona v njem spraševala, kako se imam, in se čudila, če ni mogoče kaj narobe s pošto, pa takó.

Premolk.

JACK: Še danes ne vem, kaj za en hudič me je imel takrat. Enostavno sem jo... prečrtal. Doma sem bil pa najstarejši, tako da je oče delavnico prepustil meni. Kako sem se šopiril. Kar naenkrat sem bil premožen. Toliko sem bil pa vseeno hudičev, da sem ji zameril, ko mi je pisala, da se bo poročila z drugim.

Premolk.

JACK: Da je ona vsega kriva, sem si govoril, zato ker je šla od tukaj, pa takó... Cela delegacija nas je šla tistikrat od tukaj na njeno ohcet, z avtobusom. In jaz nisem bil naenkrat čisto nič več kot drugi. Eden od svatov pač. V obleki in s čevlji, tako zloščeni, da... In s takim mačkom, da si sploh ne morete predstavljati. Ponoči pred

tem sem bil pokonci do petih, ali pa še malo čez, zlival sem pijačo vase in buljil v ogenj. In ob devetih smo bili pa že vsi na avtobusu. V glavnem so se vsi pogovarjali samo to, kako da se ne bo doma poročila. Meni pa slabo kot staremu psu. Kako je dišalo po briljantini od nas, kmetavzarjev. Ko smo sedeli v cerkvi v Phibsboru. Pa vse tiste njene luštne prijateljice, tudi medicinske sestre, s fanti, vsi so bili policaji, v glavnem. Ona se je tudi poročila s policajem. Ogromen je bil. Čez rame je bil kot gorila. In ko sta šla po obredu nazaj dol izpred oltarja, sem ujel njen pogled. In sem si ji nasmehnil najbolj lepo na svetu, kar ste kdaj videla. Tak nasme, da sem ji z njim rekel: 'Lepo se ti imej s to svojo gorilo, pred mano je pa še vse.' Ona me je pa samo pogledala, tako me je pogledala, kot da sem jaz pač eden od svatov na njeni poroki. To je bilo pa tudi vse. Pred mano je bilo pa res še vse. Leta in leta. Sem kar čutil, da se začinja. Vse tisto, kar moraš sam prenašati. Čisto sam. In to potem prenašaš, tako da lahko vsi rečejo, kakšen fejest dedec si. Takrat sem pa prišel ven iz tiste cerkve kot polit cucek. Kar stran sem šel. Nisem mogel na ohcet. Kar hodil sem. Malo je rosilo. Jaz sem pa kar hodil. Do centra sem prišel. Tako bolj temno je bilo tisti dan. Kot bi bil nad mestom pokrov. Potem sem se pa kar malo začel zgubljati po ulicah. Bolj prazno je bilo. In sem stopil noter v en pub. Majhen, temen. Samo dva človeka sta bila noter. Mož za šankom je zgledal pa tako..., tak profesionalc. Nekaj takega kot ti, *Brendan.*

Profionalc, natančen. Najprej sem zliil dol po grlu pivo in hitro še enega ali pa dva. Pa par ta kratkih vmes. Kar sedel sem tam. Buljil sem v umazan lesen šank tam. Dokler me ni on vprašal, če je vse v redu. Čisto enostavno me je vprašal. Ja, sem rekel, da je. On pa, da mi bo naredil sendvič. Prav, sem rekel. In malo je manjkalo, da nisem kar zajokal..., zato ker..., a veste..., saj me sploh ni..., in sem ga kar gledal. Odrezal je dva velika kosa od sveže štruce, lepo natančno je oba namazal z maslom,

čisto do roba. Ne bom nikoli pozabil. In potem je odrezal malo sira in šunke in iz kozarca je vzel vloženo čebulico, jo dal na krožnik in jo prerezal takole po sredini. Hočem reči, da je šel nekdo vse to narediti zame. In je vse skupaj postavil pred mano. 'Malo pojejte,' je rekel. In potem si je lepo zložil časopis, si oblekel jakno in šel ven, ker je imel odmor. Nekdo drug je pa prišel za šank namesto njega.

Jaz sem pa držal tisti njegov sendvič, ampak sem komaj požiral, tak cmok sem imel v grlu. Ampak sem vse pojedel, in to samo zato, ker je šel nekdo zame to narediti. Tako malenkost. Samo zame je bilo pa to v tistem trenutku nekaj ogromnega. Kar nekakšno moč sem dobil, ki je še od nobene hrane v življenju prej nisem. Tako da sem šel celo nazaj na ohcet. Bilo me je pa zelo sram. Čutil sem eno tako ponižnost, ki jo še zdaj iščem. Od takrat. Dobrota se hitro obrabi. In veliko laže je, če postaneš siten, zajedljiv pizdun. Dol v delavnici. Cel dan po malem nekaj brkljam. Par ur si vzamem, da popravim eno gumo. Zato da ne premišlujem, kaj bi lahko bilo in kako bi bilo lahko bolje, če bi naredil kaj drugače. To je tako, kot da rajši malo stran pogledaš. Tako kot sem jaz takrat na tisti ohceti. Pogled od drugega človeka imaš pravico prestreči samo, če imaš za to pravi razlog. Povem vam pa tudi to..., da ne mine dan, da se ne bi zjutraj zbudil z njenim imenom v sobi. *Premolk. Pokaže na Brendana.* Jaz to njemu kar naprej govorim. A ne, da ti? *Premolk* O ja. *Premolk.* Zdaj se bom pa jaz tudi odpravil. *BRENDAN:* Boš lahko..., ko pa tako *piha?*

JACK: Kršenduš, a se ti ne zdi, da zdaj pa najbrž že poznam pot, a?

BRENDAN: Ti bom dal baterijo.

JACK: A sem tečen?

BRENDAN odhaja: Tudi kakšen hujši se še najde, ti povem, da se. *Odide skozi zadnja vrata.*

JACK: Tako. To pa ni bila zgodba o duhovih. V glavnem ne. Nití ne, a?

VALERIE: Ne.

JACK: Dovolj je bilo duhov za danes. *Premolk.* Saj bomo itak mi vsi kmalu duhovi, a ne?

VALERIE: Mhm.

JACK: Lepo bomo sedeli tukaj. Z Mauro Nealonovo bomo celo noč viski lepo počasi cuzali. *Premolk.* Ja. *Kratek premolk.* Zame je bil pa tale večer prav nekaj nenavadnega.

VALERIE se nasmehe. Zame tudi.

JACK: Jebi ga. Lahko bi bilo tudi slabše.

Zelo me veseli, da sva se spoznala.

VALERIE: Mene tudi.

JACK: Nič takega ne mislim.

VALERIE: Ne, ne, vem...

JACK: Vaša družba, mislim. Kot en navdih?

Mhm? Pa tole seveda. *Pokaže kozarec.*

Oba se nasmehta.

JACK: Nisem pa prepričan, da je to, da ste vi zdaj sama tukaj na deželi..., da je to res dobro za... me razumete...

VALERIE: Zakaj pa ne?

JACK: Tako pač. Taka krasna ženska, kot ste vi. Da se zdaj malo skrivate tukaj. In da poslušate nas, stare kozle, ko se pogovarjamo o vilah. Se vam bojo potrdili celo vaši najhujši strahovi. *Tleskne z jezikom.* Duhovi in angeli in vse to? Naj se jebejo. Nič nočem z njimi. Zato ker ne maram, da je takle krasen človek, kot ste vi, pretresen zaradi tega. Ko da vi ne bi imela zadosti... sama s sabo opraviť, jebenti. Valerie, meni je res zelo hudo zaradi tistega, kar se vam je zgodilo.

VALERIE: Hvala.

Brendan pride nazaj, prižiga in ugaša baterijo.

BRENDAN: Baterije so že malo stare.

Daj, te bom jaz zapeljal.

JACK: Si prepričan?

BRENDAN: Saj bom tako ali tako Valerie.

VALERIE: Bomo šli skupaj.

JACK: Ja, krasno. Hvala.

Brendan odnaša kozarce in malo pospravlja za šankom.

VALERIE: Vam pomagam, Brendan?

BRENDAN: O, dajte no! Vi kar sedite. Samo še sekundo, pa bom.

Jack prime svojo vetrovko in se pošali.

JACK: Valerie, a je ta vaša?

VALERIE: Prav gotovo, ja.

Jack vzame njeno jakno in ji jo pomaga obleči.

JACK: Tukaj imate.

VALERIE: O, hvala. To je pa lepo od vas.

JACK: Stara šola, a ne, Brendan?

BRENDAN: Točno tako.

JACK: Ja.

VALERIE: Hvala.

JACK: Mhm... kaj, če bi še eno prižgali?
Iz žepa vzame cigarete. Še kdo?

VALERIE: Jaz ne bi, hvala.

BRENDAN: Jaz tudi ne, hvala, Jack.

JACK: Jutri bom pa zgodaj. H Conorju Bolandu moram. Cisto na drugi konec, čez cel Carrick. Pizda, če ta tip nima najmanj petnajst otrok. Prasec hudičev.

Brendan in Valerie se zasmejeta.

JACK: Ko bi vi njo videla. Pizda, taka je kot kombajn. Pa glavo, kakšno glavo ima.

BRENDAN: Kako si ti grozen.

JACK: Tudi jaz moram biti včasih.

Brendan pogleda Valerie in zmajuje z glavo.

VALERIE: Se boste kmalu spet kaj oglasili tukaj?

JACK: O ja, jaz pridem velikokrat malo pogledat. Saj drugače bi tale že propadel.

BRENDAN *za šankom*: Nič mu ne verjemite, Valerie. On in Jimmy se bosta naslednjih par tednov tako potuhnila, da ju sploh ne bo na spregled.

VALERIE: Zakaj pa?

BRENDAN *neha pospravljati in si prižge cigareto*: Zato, ker bojo prišli Nemci, ki pa strašno radi tudi sem prihajajo.

VALERIE *Jacku*: Vam pa to ni prav, ali kaj?
Jack se skremži.

BRENDAN: Pravi, da so prehrupni.

JACK: Ja, če pa ne vem, kaj, hudiča, govorijo.

BRENDAN: On in Jimmy bosta sedela tukaj za šankom s svojima dolgima frisoma. In kar naprej bosta nekaj tečnarila kot dve stare babe.

JACK: Daj, no, tako hudo pa spet ni.

BRENDAN: Taka sta kot kakšna tečna stara klinca iz doma, vi bi ju morala videti.

VALERIE: Kam pa potem hodita, če ne sem?

JACK: Dol v Carrick, v Hram.

BRENDAN *prezirljivo*: V Hram? Kot da tam jih pa ni, še več jih je kot tukaj, ne me zdaj zajebavat.

JACK: Se pa bolj porazgubijo ali kaj, tako da vseeno ni prehudo.

VALERIE: Mogoče se pa zato tukaj bolj pozna, ker je to vaš lokal?

JACK: Točno. To ste pa dobro povedala,

Valerie. Vidiš, Brendan, Valerie je na najini strani. To je zaradi spoštovanja do tvojega lokala.

BRENDAN: Klinc, pa tako spoštovanje! Samega me pustita, da bingljam za šankom s prekrizanimi rokami in se po riti praskam, ker nimam pojma, kaj se sploh grejo.

Potem pa začnejo še igrati na kitare stare pesmice iz šestdesetih let. Besedila znajo pa vsa narobe, ali pa sploh ne.

Jaz pa nimam kaj drugega početi, kot da točim pivo in gledam senco od hriba, kako se počasi plazi po tleh, ko gre sonce dol. Pizda, kot da sem malo zmešan, jo gledam, senco od Knocka. Gledam jo, kako počasi pada na Nemce. Oni pa sploh nič ne opazijo. Saj nisem nor ali kaj, da bi bila to zame ne vem kakšna zabava.

JACK: Ne tečnari. Ti bom zdaj nekaj povedal. Če je Valerie pripravljena še kaj priti in prenašati Nemce, potem ti obljubim, da bova tudi jaz in Jim prišla in ti bova delala družbo. Velja?

BRENDAN: Najlepša hvala, da naju bosta počastila s svojima grdima gofljama.

JACK: Pazi malo na jezik. Sploh pa, kaj jaz govorim? Boš videl, da boš imel zdaj Finbarja vsak večer tukaj, ko se bo hodil smukat okoli Valerie.

VALERIE: Oh, dajte no.

Vsi trije se malo zasmijejo.

JACK: Finbar bo kot kakšna podrepna muha na ogromnem kupu dreka, boste videli. Jebenti. Tole sem pa malo nerodno povedal, a ne?

BRENDAN: Ne, Jack. Zelo dobro si povedal. Tako kot ti zmeraj.

JACK: Težko bi se slabše izrazil. Oprostite.

VALERIE: Je že v redu.

Brendan si oblači suknjič.

JACK: Res, oprostite. A boste vseeno...?

VALERIE: Kaj, če bom? Prišla sem... gledat... Nemce?

JACK: Ja.

VALERIE: Mene nič ne motijo.

JACK: Tako ja, tako je prav. Vi morate zdaj veliko med ljudi. To je res važno, da hodite ven.

BRENDAN *nekaj išče*: A kje vidita moje ključke?

Valerie in Jack pogledata po prostoru.

VALERIE: Človek nikoli ne ve. Mogoče se bom pa še kaj nemščine naučila?

JACK: Ehm, to pa ne vem, če bo šlo. Oni so... ehm... A so iz Nemčije, Brendan?

BRENDAN: Kaj?

JACK: Nemci. *Pogleda Valerie*. Mi jim rečemo Nemci.

Valerie vzame ključke s police nad kaminom.

VALERIE: A so to?

BRENDAN: Ja, hvala. Smo?
Grejo proti vratom.

JACK: Ne, res, no. Od kod so? Iz Danske? Ali so iz Norveške? *Pogleda Valerie*. Od tam nekje.

Jack gre prvi skozi vrata, za njem Valerie.

BRENDAN: Kaj pa jaz vem, kurac, od kod so.

Brendan ugasne luč in zadnji odide. Počasna zatemnitev.

FOTO: PETER UHAN

BRANKO
ŠTURBEJ,
IVO
BAN

IGOR
SAMOBOR,
BRANKO
ŠTURBEJ,
IVO
BAN